

KRISLAI

"Raistas" Bengališkai.
Daug Žmonių Nežino.
Hitlerio Knyga.
"Eglė Žalčių Karalienė"
Kaune.
"Šienapjūtė."
Rašo R. Mizara.

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Ši s kime reikalavi-
mus pr. Rooseveltui,
senatoriui ir kon-
gresmanui nuimt
ginklų embargo nuo
Ispanijos respublikos.

No. 56

Telefonas STagg 2-3878.

Brooklyn, N. Y., Trečiadien is, Kovo (March) 8, 1939

Pavienio Numerio Kaina 3c.

Metai XXIX,

Dienraščio XXI

Ar jūs žinote, kad Upton Sinclairio "Raistas" tik neseniai tapo išverstas į bengalių (Indijoj) kalbą?

Reiškia, indusai susipažins su tuo, kaip Vilnijos lietuvius, Jurgis Rutkus, gyveno Chicagoje pradžioje 20-tojo šimtmečio. Indusai domiai skaitys jo išgyvenimus ir dainuos tą skambiąją lietuvių vargo dainelę:

Sudie kvietkeli, tu brangiausias,
Sudie ir laimė man biednam.
Matyt, paskyrė taip Aukščiausias,
Jog vargt ant svieto reik vienam!

Indusai sužinos apie Jurgį Rutkų, apie Kušleiką, apie Oną, apie Marę, apie tetą Elzbieta, apie Antanėlį ir Stanislovėlį, kurių žiurkės gyvą užėdė.

Bet rasime tūkstančius Amerikos lietuvių, kurie nieko apie tai dar nežino! Štai kodėl dabar kiekvienas, kuriam rūpi paskleisti lietuviškam gyvenime šviesulių, turi užsisakyti "Raistą", turi patys skaityti ir kitiems platinti.

Iki kovo 15 d. "Raisto" kaina tik 75c.

Vienas Kauno laikraštis rašo:

"Scena iš filmos... kuri dėl reto pasisiekimo pralanguojama antrą savaitę..."
Argi ne graži mūsų lietuviška kalba?!

Neseniai Amerikoj tapo išleista anglų kalboj Hitlerio knyga "Mein Kampf". Ji, sakoma, išleista tokia, kokią Hitleris parašė. Ankstyvesnės tos knygos laidos buvo apkarpytos. Bijodami pasaulio opinijos, mat, naziai ją buvo smarkiai išromiję. Išmetę ypačiai tas vietas, kur Hitleris pareiškė, kad Vokietijos didžiausias priešas yra Francija ir ji turi būti sunaikinta.

Šitoj laidoj tie visi Hitlerio "perlai" sudėti; išspausdinti visi jo sapnai ir svajonės.

Vienas laikraštis rašo, kad Lietuvoj taipgi yra ta knyga išversta į lietuvių kalbą, bet vertėjas nerandęs leidėjo, kuris ją išleistų.

Kauno spauda skelbia, jog vasario 15 d. Valstybės Teatre buvo suvaidinta komp. Miko Petrausko opera "Eglė Žalčių Karalienė". Vaidinime dalyvavęs ir operos dainininkas, p. Kipras Petrauskas, mirusiojo Miko brolis.

Deja, atrodo, kad toji opera mažai bus panaši į originalę: visoki taisytojai ir gerintojai ją labai "nutašė."

Kalbant apie Miko Petrausko kūrinys, tenka pasitebėti, kad Roselando (Il.) Aido Choras neužilgo vaidins to paties kompozitoriaus dviaktę operetę "Šienapjūtė."

Tai graži operetė. Libretto jai parašė K. Jasiukaitis. Mano nuomone, ją turėtų vaidinti ir kiti mūsų šiečiai chorai.

Roosevelt Reikalauja Pridėti \$150,000,000 WPA Darbams

Milijonas Bedarbių nuo Balandžio 1 d. Neteiktų Užsiėmimo, Jeigu Kongresas Atmestų Šį Prezidento Reikalavimą

Washington. — Prezidentas ateinančią savaitę pakartos kongresui savo reikalavimą—pridėti \$150,000,000 pašalpiniam WPA darbams iki liepos 1 d. Tą reikalavimą jis statė kongresui jau praeitą mėnesį.

Kada prezidentas pradėdavo reikalavimą \$875,000,000 pašalpiniam darbams iki liepos 1 d., tai kongresas nuskėlė 150 milijonų dolerių nuo tos sumos pinigų, bet prieš savo tarimo pridėjo,

kad prezidentas galės daugiau reikalauti, "jeigu to būtina reikės."

Prez. Rooseveltas jau mato tokį būtiną reikalą. Nes jeigu kongresas nepaskirs \$150,000,000 daugiau WPA darbams, tai jau nuo balandžio 1 d. turės būti paleista iš pašalpinio darbų milijonas bedarbių. Šiuo tarpu WPA darbai duoda užsiėmimo trim milijonam bedarbių, daugiausia šeimyniškų.

Išdavikai Sukilėliai Areštuoja ir Terorizuoja Komunistus

London. — Kaip tik sukilėliai pagrobė Ispanijos respublikos valdžią Madride, su talka fašistų "penktosios kolumnos," tuoj jų kariuomenė užėmė Komunistų Partijos centrą Madride ir pradėjo ablavas prieš komunistus abelnai. Parinktų kareivių būriai jau suėmė šimtus komunistų ir siaučia po miestus, bejėskodami daugiau "raudonųjų."

Neva Šalies "Gynimo" Taryba nuo pat pradžios įvedė griežtą karinę cenzūrą, idant liaudies armija nesužinotų, kokios rūšies perversmas padarytas.

Sukilėlių taryba grumojasi "stipriais žingsniais sukuriant komunistus" ir visus nesutinkančius "taikytis" su generolu Franco.

Mirė Walteris Vitartas Johnson City, N. Y.

Johnson City, N. Y. — Pirmadienį vakare pasimirė Walter Vitartas, 24 Burdick Ave. Buvo "Laisvės" skaitytojas ir ALDLD narys.

Bus laidojamas šį ketvirtadienį, 1:30 val. dieną. Walter Klimas.

Francūzai Užgrobė 11 Ispanijos Respublikos Karinių Laivų

Tunis, Šiaur. Afrika, kovo 7. — Francijos vyriausybė šičia užgrobė vienuolika karinių Ispanijos respublikos laivų, pabėgusių iš Cartagenos prieplaukos. Jie iš ten pabėgo, kai fašistai Cartagenoj pradėjo sukilimą prieš respublikos valdžią. Kapitonai kai kurių iš tų laivų pasirodė fašistų

SUKILIMAS PADARYTAS PAGAL FRANCIJOS IR ANGLIJOS PLANUS

London. — Čia aikštėn iškilo, kas tikrumoj išdirbo planą nuversti Ispanijos respublikos valdžią su premjeru Negrinu priekyje. Tą perversmą suplanavo Francijos užsienio ministeris, Anglijos atstovybė Paryžiuje, draugai pabėgėlio Ispanijos prezidento Azanos ir atžagareivis ispanų socialistas Julian Besteiro.

Kreivi Pirmi Pranešimai Apie Perversmą Ispanijoj

"Laisvė" iš pat pradžios jautė, kad perversmas padarytas centralinėje respublikoje yra blogas dalykas. Mes nenorėjome tikėti, kad sukilėlių įsteigta Šalies "Gynimo" Taryba tarnaus kovai prieš gen. Franco.

Bet kapitalistinės žinių agentūros, radio ir specialiai korespondentai buržuazinės spaudos per 48 valandas būnbio, būk tas perversmas padarytas "geresniai šalies gynimui." Tad "Laisvė" nors ir abejodama, dėjo tokių pranešimų apie tą įvykį, kokių galima buvo gauti.

Bet dabar pasirodo jau iš pačių sukilimo vadų lūpų, kad atgaleiviški gaivalai, buržuajai-toriai ir trockistai, padarė tą perversmą visai priešingai tikslui. Jų pačių kalbos atidengė, jog tuom žygiu jie siekė tik greičiau susitaikyti su fašistais ir atiduoti generolui Franco'ui centralinę Ispaniją su 8 milijonais gyventojų ir puse milijono armijos.

Patikrinti skaitmenys rodo, kad apgavimame Martino "suvažiavime" yra atstovaujama ne daugiau kaip 31,503 nariai; o Jungtinė CIO Automobilų Darbininkų Unija turi virš 500,000 narių.

EXTRA

SUKILO RESPUBLIKIEČIAI PRIEŠ IŠDAVIKUS

Madrid, kovo 7. — Dalys liaudies kariuomenės ir daugelis žmonių sukilo prieš Ispanijos respublikos išdavikus, kurie pasivadino šalies "Gynimo" Taryba, arba "naująja valdžia." Associated Press praneša, kad sukilimui prieš juos vadovauja komunistai.

Šėlsta mūsų tarp respublikos gynėjų ir jos išdavikų Madrido priemiesčiuose. Respublikiečiai iš namų ir kitų pozicijų šaudė gynėjus naujos fašistų tarnaujančios neva "valdžios."

Respublikos išdavikas generolas Miaja pasiuntė būrius orlaivių bombarduoti susitelkimus respublikos gynėjų pačiame Madride. Miaja, vyriausias komandierius išdavikų, sustatė kulkosvaidžius strateginiuose punktuose prieš respublikos gynėjus; jis taipgi skubotai sutelkė kanuoles prieš juos. Ir tos kanuolės iš priemiesčių jau baubia, bombarduodamos kovotojus už laisvę.

Sukilėlių Vadas, Nusiėmęs Kepurę, Prašo Generolą Franco Taikytis

Paryžius, kovo 7. — Pranešama, jog karo "ministeris" naujosios neva "valdžios" centralinėje Ispanijoje generolas S. Casado jau nuėjo į karinę fašistų liniją ir prašo, kad generolas Franco taikytųsi.

Aggavikiškas Martino "Suvažiavimas Auto. Unijos"

Detroit, Mich. — Išmes tas iš CIO Jungtinės Automobilų Darbininkų Unijos, kaip iš davyka, Homer Martinas, buvęs jos pirmininkas, dabar sušaukė savo neva "unijos suvažiavimą," ir paskelbė, kad suvažiavime dalyvauja 356 delegatai, neva atstovaudami "150 lokalių" Jungtinės Auto. Darbininkų Unijos.

Bet tai yra sužini apgavystė. Nes H. Martin prikaityto sau desėtkus didžiųjų lokalių, kaip kad Briggs 212, Hudson 154, Dodge num. 3 ir eilę kitų, nors jie milžiniška, nuslėgianti balsų dauguma pasmerkė Martiną su jo trockistais sekėjais ir parėmė CIO šaukiamą suvažiavimą Jungtinės Auto. Darbininkų Unijos Clevelande.

Patikrinti skaitmenys rodo, kad apgavimame Martino "suvažiavime" yra atstovaujama ne daugiau kaip 31,503 nariai; o Jungtinė CIO Automobilų Darbininkų Unija turi virš 500,000 narių.

Tai Išvien su Trockistais ir Fašistais Karininkai Nuvertė Ispanijos Respublikos Valdžią

Dešiniųjų Socialistų, Anarchistų, Trockistų ir Buržujų Taryba Stengiasi Kuo Greičiausiai Susitaikyti su Fašistais; Generolas Miaja Taipgi su Jais

Madrid, Ispanija. — Sautja karininkų ir civilių suokabininkų nuvertė teisėtą respublikos valdžią ne tam, kad "geriau gint" šalį nuo fašistų. Jie pasigrobė valdžios vairą, idant greičiau padaryt taiką su generolu Franco, kitaip sakant, pervest centralinę Ispaniją į fašistų rankas.

Sukilimo Vadas Anglijos Agentas

Sukilimo samokslas buvo padarytas vadovaujant dešiniajam socialistui Julianui Besteiro, Anglijos agentui. O jis 1936 metais buvo kaltinamas kaip Anglijos šnipas.

Dešinioji Besteiro ranka sukilime prieš respublikinę

J. Negrino valdžią buvo pulkininkas Segismundo Casado (kuris taipgi vadinamas generolu). O su jais veikė tūli armijos oficialiai, trockistai, "penktoji eilė" (slapta fašistų organizacija) ir įvairūs atgaleiviai iš buržuazijos stovyklos.

Pasidavimo Tarybos Sudėtis

Jie turėjo išanksto sudarytą savo (neva) Šalies "Gynimo" Tarybą, ir kai respublikos vyriausybė buvo nuversta, jie paskelbė, kad nuo dabar ši taryba perima visą valdžią į savo rankas.

O taryba susideda iš profesionalių karininkų-officierių, anarchistų, dešiniųjų socialistų ir trockistų. Jų tarpe yra trockistas Wenceslas Carillo ir M. San Andres, draugas buvusio Ispanijos prezidento M. Azanos. Azano gi, pabėgęs į Paryžių darbavosi, kad respublika greičiausiai pasiduotų fašistams.

Tuo po respublikos vyriausybės nuvertimo, pulkininkas Casado tapo galva neva Šalies "Gynimo" Tarybos. Bet ant rytojaus, pirmadienį, ši taryba parsišaukė generolą J. Miają iš Valencijos ir išrinko jį savo pirmininku. Taip Miaja ir liko faktinio diktatoriume centralinėje Ispanijoje, ir pradėjo per radio mainytis "taikos" pasiūlymais su generolu Franco.

Miaja tuojaus paskelbė per radio: "Mes norime pradėti taikos derybas (su fašistais) kaip galint greičiausiai," bet ta taika, girdi, turi būti "vertinga."

Išdavikas Miaja bažijosi, kad jis "nieko neišdaves."

Sukilėliai Bjauriai Apmelavo Respublikos Vyriausybę

Respublikos vyriausybė, vadovaujant premjerui Negrinui ir užsienio ministeriui J. Al. del Vayo, buvo pasiryžus ir toliau ginti šalį nuo fašistų. Jie nuėjė, kad buvęs karo jėgų komandierius gen. Miaja linksta į išdavikų pusę; todėl pavarė jį iš komandos pirm sukilimo.

Sukilėliai, pagriebdami valdžią į savo nagus, sužiniai melavo visam pasauliui, būk Negrino valdžia esanti "neteisėta," būk jinai "negabi gint šalį" ir būk Negrinas su savo ministrais pasinešę viską palikt ir išlėkt į užsienį.

Kairėje: Buvusias Ispanijos respublikos premjeras Negrinas, kurį reakcininkai nuvertė; dešinė: laikinai ejęs prezidento pareigas D. M. Barrio.

NEGRIN IR LA PASIONARIA IŠSIGELBĖJO NUO SUKILĖLIŲ-FAŠISTŲ

Madrid. — Užgrobdami valdžią Ispanijos respublikos, reakcininkai sukilėliai pareiškė, kad jie neleis ištrukti premjerui Negrinui ir kitiems teisėtiems valdininkams. Pulkininkas Casado, vienas sukilimo galvų, paskelbė, kad bus areštuoti respublikiečių vadai.

Iš tų pareiškimų buvo suprantama, jog sukilėliai, taikydami su generolu Franco, atiduos jam sušaudyti premjerą Negriną, užsienio ministerį del Vayo ir kitus respublikos vadus.

Bet sukilėliai nepaspėjo sučiupti Negrino ir del Vayo, ir jiems pavyko išlėkt į Franciją. Taipgi išsigelbėjo komunistų vadovė La Pasionaria (Dolores Ibarruri), vice-pirmininkė Ispanijos respublikos seimo. Jinai lėktuvu perskrido į Oraną, Franc. Algerijoje, Afrikoj, kaip praneša pusiau oficialė Francūzų žinių agentūra.

Berlin, kov. 6. — Nazių vyriausybė, atimdama žydų brangumynus, tačiau, leidžia pasilaikyti jiems aukso dantį, "jeigu žydai juos vartoja."

Naziai ir Gen. Franco Džiaugiasi Perversmu Centralinėje Ispanijoj

Berlin. — Nazių spauda ir valdininkai yra labai patenkinti, kad nuversta Negrino respublikinė valdžia Ispanijoj.

Burgos, Ispanija. — Generolo Franco valdininkai džiaugiasi, jog respublikos vyriausybė buvo nugriauta ir jos vietoj įsteigta Šalies "Gynimo" Taryba vien tuo tikslu, kad kuo greičiausiai pasiduotų fašistams, — kaip praneša United Press, amerikonių žinių agentūra.

Teismas Įsakė Išmokėti Algas Išmestiem Streikieriam

Washington. — Carlisle medžių kompanija buvo išmetus 147 darbininkus už dalyvavimą streike. Šalies Darbo Santykių Komisija patvarkė, kad jinai turi sumokėti \$185,000 tiems darbininkams už sugaišintą jų laiką. Kompanija tad kreipėsi į federalius teismus.

Bet dabar ir Vyriausias Jungtinių Valstijų Teismas nusprendė, kad kompanija turi sumokėti \$185,000 nuskriviausiem darbininkams.

ORAS

Giedra, smagiai vėsu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878President - - - Jos. Kairys
Vice-President - - A. Lidelkis
Secretary-Treasurer - D. Sholl
Editor - - - Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	\$6.00
Foreign countries, per year.....	\$6.50
Canada and Brazil, per year.....	\$5.50
United States, six months.....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	\$3.25
Foreign countries, six months.....	\$3.00
Canada and Brazil, six months.....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at
the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

Tai Netiesa

"Vienybė" rašo, būk "Amerikos lietuviški komunistai" reikalavę, kad popiežium būtų išrinktas Chicagos kardinolas Mundelein. Tai netiesa. Komunistai tokio dalyko reikalauja negali, kadangi jie katalikiškom organizacijom nepriklauso. Kai kurie jų tik sugestavo arba siūlė išrinkti kardinolą Mundeleiną popiežium, kaip demokratiniui nusiteikęs žmogus, ir prez. Rooseveltą artimą draugą.

Komunistai mano, kad, jei popiežium būtų demokratiniui nusiteikęs žmogus, tai tas palengvintų demokratijai nugalėti fašizmą, kadangi popiežius savo įtaka nuteiktų katalikų mases demokratiniui.

SLA Centras Bus Keliamas
Pittsburghan

Teko girdėti, kad SLA Pild. Taryba, kurios suvažiavimas įvyko šiomis dienomis, nutarė SLA centrą iškelti iš New Yorko į Pittsburghą. Tam darbu dirbti įpareigoti prez. Bagočius ir vice-prez. J. Mažiukna.

Vadinasi, SLA Pild. Taryba išklaušė narių balso, kuris buvo pareiktas referendum, nesenai perleistas per narius. Deja, mūsų informuotojas priminė, kad kažin kas yra įskundęs Pild. Tarybą Pensylvanijos valstijos draudimo departamentui ir dėlto prisiėmė kam nors iš Pild. Tarybos vykti Harrisburgan dalykus ištaisyti, skundėjų melus atmušti.

Skundėjais, matyt, bus fašistai, kurie piestu stoji prieš SLA centro kėlimą į Pittsburghą.

Nepaisant, kaip kalbėsime, tačiau tie elementai, kurie eina su skundais prieš savo organizaciją, elgiasi labai bjauriai!

Dviračiai Karui

Vokietijos naziai skelbia, kad 1938 metais jie pagamino 378,500 automobilių, 61,000 automobilių sunkvežimių; 4,200 busų ir 190,400 motorinių dviračių. Į užsienį pardavė 114,368 automobilių, trokų, busų ir dviračių.

Abelnai, tai nėra didelė gamyba, jeigu mes ją palyginsime su Jungt. Valstijų automobilių gamyba. Vienok, mes matome, kad nazių valdonai vis daugiau gamina motorinių dviračių. Naziai juos pritaikė plačiam naudojimui armijoj, įtaisydami ant dviračių kulksavaižius. Jų karo specialistai mano, kad tokia armijos dalis labai tinkama užpuolimui.

Ką tik nazių Vokietija daro, viską taiko karui, viską užpuolimui!

Dėl Rytinių Valstybių Bloko

Vis dažniau matosi spaudoje, kad Rytinė Europoj ir Balkanuose gali susidaryti bendras valstybių blokas apsigynimui nuo Vokietijos nazių agresijų. Sovietų Sąjunga nurodo reikalą tokio bloko.

Dar 1935 metais Sovietų Sąjunga siūlė sudaryti Rytų Europoj "Rytinę Locarno." Tada buvo kviesti ir Vokietija, kad visos rytų valstybės pasirašytų, jog jos viena kitos nepuls. Bet Vokietijos naziai, turėdami užkariavimo planus ir Lenkijos imperialistai tą pasiūlymą atmetė. Tada Sovietai nurodė pavojaus Austrijai, Čechoslovakijai ir Rumunijai. Bet tos valstybės nepasirūpino savo saugumu.

Po pasmaugimo Austrijos ir sudras-

kymo Čechoslovakijos darosi visiems aiškiau, kad mažos valstybės pačios vienos negali atsilaikyti prieš Vokietijos nazių agresijas ir negali laukti pagalbos iš Francijos ir Anglijos. Ispanijos vargai kiekvieną tam įtikino.

Rusų liaudies lėšomis praeitam šimtmečiui iš po Turkijos jungo buvo išlaisvintos Graikija, Bulgarija, Serbija (dabar Jugoslavija) ir Rumunija. Proletarinė rusų revoliucija suteikė tautinę laisvę Lenkijai, Lietuvai, Latvijai, Estijai ir Suomijai.

Valstybės, kurios nori atsispirti prieš naziškus agresorius, turi būtinai sudaryti bendrą bloką tarp savęs bendrai ir su Sovietų Sąjunga. Kitaip, jų laukia Austrijos ir Čechoslovakijos likimas.

Apie Chicagos Politiką

Dienraštis "Vilnis" rašo apie būsimuosius Chicagos municipalinius rinkimus. Jie įvyks balandžio 4 d. Laikraštis žymi:

"Ant rytojaus po primarių balsavimų republikonai paskelbė, kad jie pradėjo rengtis prie balandžio 4-tos balsavimų. Tūli mano, kad republikonai neturi progos, nes jie mažai balsų gavo primarėse. Taip manyti klaida.

"Reikia žinoti štai ką: "Viena, daugelis balsų, paduotų už Courtney, eis republikonams, o sudėjus Courtney ir republikonų balsus pasidaro nedaug mažiau majoro Kelly gautų balsų.

"Kita, apie 600,000 balsuotojų nedalyvavo primarėse. Daugelis jų, tačiau, dalyvavo balsavimuose balandžio 4 d.

"Perdidelis pasitikėjimas, kad New Deal laimėjo primarėse taipgi gali būti pavojinga. Reikia dirbti.

"Pasiliko perrinkimui ir 16 aldermanų. Darbininkų organizacijų reikalas patirti, kurie iš likusių 4 balandžio balsavimams priima progresyvią programą, ir dirbti už tuos, kad jie būtų išrinkti.

"Samoningiems darbininkams yra dar vienas svarbus darbas. Komunistų Partija stalo savo kandidatus į majorą ir du kitus urėdus. Ši partija savistoviai dalyvavo rinkimuose, jei jos kandidatai bus ant baloto.

"Kaip kas gali manyti, kad komunistų kandidato statymas gali pakenkti išrinkti progresyvius demokratius, bet taip nebus—nepakenks. Kaip tik priešingai, dar pagelbės.

"Komunistų kandidatai, dalyvaudami rinkimuose, aiškiau ir griežčiau pastatys svarbius klausimus šiuose rinkimuose. Jie geriau, negu demokratai parodys balsuotojams pavojaus reakcijos laimėjimo ir reikalą išrinkimo progresyvių."

Kandidatas Kelly nėra pažangus žmogus pilnoj to žodžio prasme, tačiau jis darbininkų judėjimui remia, kadangi jis eina su prezidento Roosevelto Naujajai Dalyba.

Nemano, Kad Japonija Laimės

Columbia Universitete buvo surengta diskusijos temoj: "Ar Japonija Užkariaus Chiniją?" Diskusijose dalyvavo Japonijos ir Chinijos reikalingi žinovai.

Hugh Borton, universiteto užsienio reikalais mokytojas, sakė, kad Japonija yra blogoj padėty. Jos finansai nuolat smunka. Ji neturi užtektinai žaliadėkų. Tokioj padėty negalima ilgą karą išlaikyti.

Dr. Chao-Ting-Chi, istorikas, įrodinėjo, kad dabar Chiifijos liaudis yra taip labai apsvienijus apsigynimo karui, kaip ji niekada pirmiau nebuvo.

Haldore Hanson, kuris apie tris mėnesius važinėjo Chinijoje, japonų užimtoji teritorijoje, kaip Associated Press korespondentas, įrodinėjo, kad chinų partizanai neleidžia japonams įsidrėnti. Japonai negali jiems užduoti skaudaus smūgio, nes kai vienur juos išlaško, tai kitur partizanai susiorganizuoja ir puola priešą. Tiesa, jog supratimu, partizanai vieni negali išlaikyti karo, nes jie negali sekmingai vesti ofensyvo, bet turint minty, kad Chinijos reguliari armija nuolat stiprėja, geriau išsilavinę, apsiginkluoja, tai partizanų kova labai daug reikšia.

Abelnai, didžiama diskusantų buvo tos nuomonės, kad Japonijos imperialistai negalės laimėti karo Chinijoje.

Dr. Jonas Šliupas Apie Klerikalus -- Vienybės Ardytojus

Žemiau talpiname dr. J. Šliupo straipsnį (tulpus) "L. Žiniose" iš vasario 18 d. š. m. laidoj) apie Amerikos lietuvių klerikalus, kurie monopolizavo Lietuvių Dienai (Pasaulinėj Parodoj) Ruošti Komitetą.

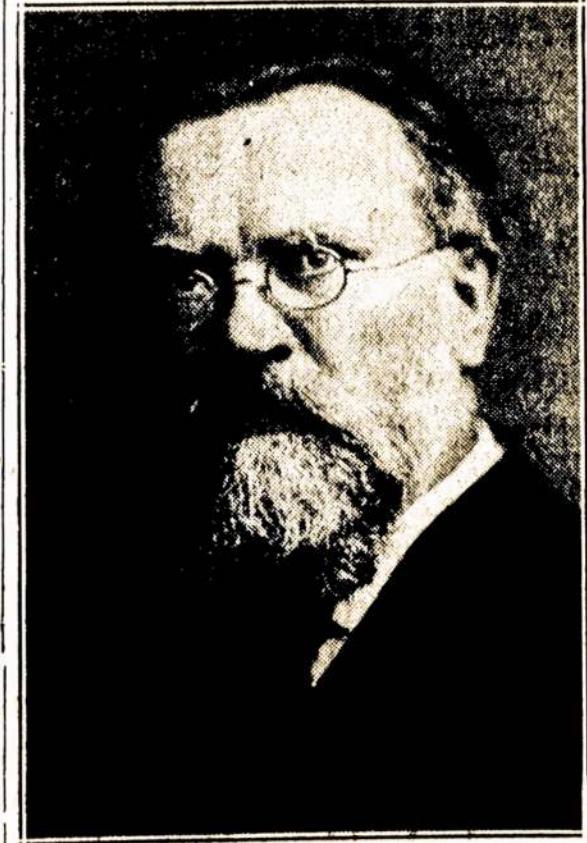
Kaip Lietuvoje, taip Amerikoje neretai pasireiškia tuščios garbės potroškiai. Štai Palangoje kartą klebonas skundėsi iškilmių komitetui, kad jis bent vieną kartą norėtų matyti katalikiškas draugijas su vėlavomis einant pirmiau kitų draugijų; nusibodę katalikiškas vaikščioti paskutinėse eilėse. Jei tai būtų bažnytinė šventė, kas galėtų prieštarauti? Bet valstybinėse iškilmėse, rodosi, pritinka civilinėms, politiškom draugijoms turėti pirmenybę be ginčų. Religiškom draugijoms rūpi bažnyčios ir kunigų prestižas ir įtaka, tai kodėl jos privalėtų vadauti tautos šventėse. Joms mažiausiai rūpi gero vė žemėje, valstybinė tvarka, visų piliečių lygybė prieš įstatymus, ir nereligiškų pasaulėžiūrų tolerancija. Kam čia joms pirmenybė? Juk puikybė — sakoma — esanti didokas nuskaltimas prieš dangaus galyles...

Katalikų netolerancija, net neapykanta žmonėms kitokių nusistatymų yra be saiko. Pamenų, kad net kn. Tumas, neva pažangus katalikas, pareiškė negalįs dirbti viename Kauno komitete, į kurį buvau aš patekęs žmonių susirinkime išrinktas, ir ramybės dėlai, kad nesudrumzdus reikalo, aš išstojau iš komiteto, liūdnai dūdamas dėl fanatiškų tautiečių aklo, nors bene su didoku Brazilievičiaus ir kelių kitų patenkinimu. Niekas neišdrįso nupeikti tokio nedoro katalikų elgesio. Ir šiaip "katalikai" mano gyvenime yra atliek daug negarbingų ir nepateisinamų atsinešimų. Suprantama, kad aš juos ir vėnočiau be pagalios.

Dabar yra ruošama Amerikos lietuvių diena Pasaulinės parodos paviljone New Yorke. Ir ką manote? Ar lengva bus išvežti finansinis vežimas, kada į jį prisėdė dešinės srovės politikierių — klerikalų? Prezidjume jie turi 4 vietas: pirmininko, vice-pirmininko, sekretoriaus, kasininko. Nuo Amerikos daktarų draugijos įeina Aldona Šliupaitė ir Ant. Petrika. Nuo tautininkų srovės — vienas A. Trečiokas — trustis (patikėtinis). Kaip matome, vežimas šališkumu perkrautas. Be to, programos komisijoje vieni dešinieji — vargonininkai, ir dar "garbės pirmininkas" — kunigas.

Generalinis Lietuvos konsulas p. Budrys, atstovas p. Zadeikis, konsulas Daužvardis ir, rodos, Parodos komisarai p-lė Avietienaitė norėtų, kad visos Amerikos lietuvių srovės lietuvių dienų komitete būtų atstovaujamos. Bet kunigai nutarė, kad su kai kuriais jie neveiks, o turėdami programą savose rankose, galėjo diktuoti p. Budriui. Pastarasis, dešiniųjų grąšinamas

rezignacijomis ir darbo sudėty, kairiųjų organizacijų visai negalėjo kviesti į steigiamąją konferenciją. Dėl to tokios masinės organizacijos, kaip Liet. Darb. Susivienijimas, turįs apie 8000 narių, ALDLD 5000 narių, ir Meno sąjunga (kurion įeina visi kairiosios srovės chorai) 4000 narių, visai buvo ignoruotos. Vidurio srovė sutinka su L.

Dr. Jonas Šliupas

tuvos valdžios nusistatymu, kad komitetas būtų nesališkas, nepolitinis, ir kad jame būtų atstovaujamos visos išeivių srovės. Nežinia dar, ką šiūm kart tu reikalų pasakys vidurio srovės — tautininkų — konferencija, dabar šaukiama Baltimorėje. Girdėjau, kad kairiosios organizacijos tvers savo komitetą, į kurį ketina kviesti taipgi vidurio srovės atstovus, ir laikys

Skurdas ir Džiova Smaugia
Lietuvą

Tokiu pavadinimu anadien dr. K. Grinius skaitė per radiją paskaitą.

— Patirta, kad kūdikiai, nors ir gimę iš džiovininkų tėvų, — sako dr. K. Grinius, — savo kūne džiovos bacilų neturi. Jie apsikrečia tik vėliau per alsavimą takus. Ar žmogus yra apsikrėtęs džiova, gydytojai sužino tuberkulino reakcijos pagalba. Tuo pačiu būdu sužinoma, ar žmogaus kūne yra bent kiek džiovos bacilų. Tuberkulinų yra padaryta daug bandymų ir tyrimų ne tik kitose šalyse, bet ir Lietuvoje. Šiomis dienomis A. Panemunės dr. K. Griniaus vardo sanatorijoje tikrinama pradžios mokyklų mokytojų sveikata. Randama, kad džiova serga apie 6 nuoš. mokytojų. Tačiau patikrinus jų sveikatą tuberkulinu, pasirodė, kad iš visų ligi šiol patikrintų mokytojų tik keli nėra apsikrėtę džiovos bacilomis. Vadinasi, kiti mokytojai, nors ir apsikrėtę džiova, bet jos baciloms dar nepasidavę. Iš gydytojų patirta, kad apsikrėtimas džiova nuo 1 m. amžiaus smarkiai pradeda didėti. Pav., ligi 1 m. amž. vaikų yra apsikrėtusių džiova ligi 5%, ligi 15 m. — 30%, 20—25 m. — 80-90%. Išeina, kad džiova apsikrėtę visi suaugusieji žmonės, o sergančiųjų džiova yra palyginti nedidelis procentas. Turiu pastebėti, kad džiovos bacilomis lygiai apsikrečia turtieji ir beturčiai. Tai visai suprantama. Bet toliau beturčių bei nepasiturinčių likimas yra kitoks kaip turtuolių. Nors džiova apsikrečia ir turtieji ir beturčiai, bet daugiausia džiova serga tik beturčiai. Taip pat nuo džiovos ir daugiau jų miršta.

savo atskirą "lietuvių dieną" duodami savo programą. Žinoma, tada kaltins kairiuosius "darbo ardytu", nors jie patys bus kalti dėl kairiųjų ignoravimo.

Tokių santykius Amerikos lietuvių tarpe turėtų žinoti Lietuva ir tarti savo autoritetinę žodį, kuris — rodos — galėtų daug padėti šventės pasisekimui. Jeigu tik vidurio srovės žmonės susitartų su kairiaisiais, aš manau, juos tada paremtų irgi Lietuvos valdžios atstovė p-lė Avietienaitė. Jie galėtų sudaryti gerą lietuvių dienai programą ir be dešiniųjų, jeigu pastarieji pasitrauktų iš komiteto.

Mat, kad kairieji pasidalino į komunistus, socialistus ir sklokininkus, o vidurio srovė į tautininkus, sandariečius ir fašistus — dešiniams atėjo gera progą sustiprėti ir užgrobti jiems nepriklausomą vadovybę. Šiame atveju, pasigrobimas programos komisijos į savo rankas padėjo jiems pasigrobtį ir visą komitetą bei diktuoti p. Budriui ir p-lė Avietienaitė.

Gaila bus, jei katalikų organizacijos bei kunigai toliau stengsis patarnauti savo katalikiškai akcijai, o ne Lietuvos ir lietuvių tautai garbei ir prestižui. Nežteko Amerikos katalikams vesti skaldymo politikos Did. karo metu, jie tęsė savo nelemtą darbą ir dabar. Tuomi katalikybė padarbo nenupelnys nė už vandenyno nė Lietuvoje. Jei nesiliaus, tai kaip vėnočiau ją pirmiau, taip vėnosime ir ateityje.

Dr. J. Šliupas.

Skurdas ir Džiova Smaugia
Lietuvą

Tai yra įrodė įvairių kraštų statistikai.

Kas yra beturtis? Atsakymas paprastas: beturtis yra tas, kuris neturi pakankamai pragyvenimui, kuris nepajėgia pasisamdyti gerą butą, dažnai neturi ir ko valgyti bei pakankamai gero maisto, drabužių, kūro, poilsio ir pan. Tačiau beturtis yra beturčių ne tik iš viršaus, bet jo ba. Tuo pačiu būdu sužinoma, ar žmogaus kūne yra bent kiek džiovos bacilų. Tuberkulinų yra padaryta daug bandymų ir tyrimų ne tik kitose šalyse, bet ir Lietuvoje. Šiomis dienomis A. Panemunės dr. K. Griniaus vardo sanatorijoje tikrinama pradžios mokyklų mokytojų sveikata. Randama, kad džiova serga apie 6 nuoš. mokytojų. Tačiau patikrinus jų sveikatą tuberkulinu, pasirodė, kad iš visų ligi šiol patikrintų mokytojų tik keli nėra apsikrėtę džiovos bacilomis. Vadinasi, kiti mokytojai, nors ir apsikrėtę džiova, bet jos baciloms dar nepasidavę. Iš gydytojų patirta, kad apsikrėtimas džiova nuo 1 m. amžiaus smarkiai pradeda didėti. Pav., ligi 1 m. amž. vaikų yra apsikrėtusių džiova ligi 5%, ligi 15 m. — 30%, 20—25 m. — 80-90%. Išeina, kad džiova apsikrėtę visi suaugusieji žmonės, o sergančiųjų džiova yra palyginti nedidelis procentas. Turiu pastebėti, kad džiovos bacilomis lygiai apsikrečia turtieji ir beturčiai. Tai visai suprantama. Bet toliau beturčių bei nepasiturinčių likimas yra kitoks kaip turtuolių. Nors džiova apsikrečia ir turtieji ir beturčiai, bet daugiausia džiova serga tik beturčiai. Taip pat nuo džiovos ir daugiau jų miršta.

— Jei maneš kas paprašytų vienu žodžiu pasakyti, koks yra svarbiausias ginklas kovoje su džiova, atsakytiau "uždarbis arba pajamos." — baigė paskaitą dr. K. Grinius.

("L. Z.")

Klausimai ir Atsakymai

PAILGINIMAS APSISTOJIMO LAIKO

Klausimas

Buvau įleistas į Jungtines Valstijas, ant šešių mėnesių, bet dabar noriu ilgiaus pabūti. Ką turiu daryti?

Atsakymas:

Turi pasiūsti aplikaciją prašydamas pailginimą laiko imigracijos ir naturalizacijos viršininkui į tą uostą, į kurį atvykai atvažiuo-

lius gabalus, tie į taškučius ir pagaliau pranyksta įtraukti baltųjų kraujo kūnelių. Būna, kad džiovos bacilos pasilieka gyvos, bet uždarytos tarsi kalėjiman, t. y. kraujo kūneliai aplink bacilas apaudžia tam tikrą plėvę. Taip uždarytos bacilos kūnui nebekenksmingos. Šitas kovos procesas ne vienodai vyksta turtuolių ir beturčių kūnuose. Beturtis dažniausiai darbe ar savo bute neturi pakankamai oro, perankštai gyvena, o oro dalis — deguonis — yra žmogaus maisto dalis. Jei deguonio per mažą, tai žmogus jaučia jo alkį. Higienos mokslas reikalauja, kad suaugusio žmogaus darbo ar miegamajame kambaryje turi būti ne mažiau kaip 20 kub. m. oro ir gera ventiliacija. Teoko pasiteirauti KMS dispensarije, kokia oro kubatūra naudojasi Kauno beturčiai, kuriuos globoja dispenseris. Štai KMS pigiųjų butų kolonijos (Aukštųjų, 52) viename kambaryje 4 žmonės, iš kurių du serga džiova. Jie turi iš viso 36 kub. m. oro, vadinasi, nei pusės reikiamos normos. Kitame kambaryje gyvena 7 žmonės, kurių du serga džiova. Kambarys tik 20 kub. m. oro talpos, t. y. toks kambarys, kuriame turėtų gyventi tik vienas asmuo. Žinoma, galima priskaityti daugybę šeimų, kurios kiekvieną naktį jaučia deguonio badą.

J. A. V. gydytojai pastebėjo, kad daugelis darbininkų dėl darbo bei menko uždarbio kasdien gauna per mažą maisto: vietoje 3,000 kalorijų tik 2,000 per parą. Pas mus tokių apskaičiavimų ir bandymų nėra padaryta, bet esu tikras, kad daug beturčių, ypač žiemos metu, mažiau turi maisto, kaip jo reikia. Visa tai (maisto ir deguonio trūkumas) padaro kraują skystą ir dėl to baltieji kraujo kūneliai yra per silpni kovoti su džiovos bacilomis.

— Aš nekalbėsiu apie kitas neigiamas beturčių gyvenimo sąlygas, — tęsia dr. K. Grinius, — k. a. apie nešvarą, sunkų darbą, persilašymą, rūkymą, alkoholio vartojimą ir pan. Visa tai kraują silpnina.

Kovoje su džiova dabar statomų sanatorių, steigiamų dispenserių, skleidžiamų mokslinių žinių apie džiova, stengimosi naikinti džiovos bacilas dezinfekcijos ir kitų priemonių nepakanka, kad džiova būtų nugalėta. Ligi bus daug beturčių bedarbių, mes didelių rezultatų kovoje su džiova nepasiekime. Vyriausybė ir savivaldybės bei jos turėtų didesnę dėmesį kreipti į tai, kad darbininkų uždarbiai būtų pakankami pragyvenimui. Vienos darbininkų šeimos narys bute neturi turėti mažiau, kaip 15 kub. m. oro ir mažiau kaip 3,000 kalorijų maisto.

— Jei maneš kas paprašytų vienu žodžiu pasakyti, koks yra svarbiausias ginklas kovoje su džiova, atsakytiau "uždarbis arba pajamos." — baigė paskaitą dr. K. Grinius.

("L. Z.")

Vatikanas. — Pranešama, kad popiežius Pijus XII skirsiąs Amerikai iki 5-kių kardinolų.

damas į Jungt. Valstijas. Jeigu tavo svetimas paspartas yra legališkas ir paduota priežastis yra teisinga ir gera, tai tamstos prašymą išklausa ir bus išduota pailginimas. Prašymas turi nešti notaro antspaudą ir turi būti pasiūstas imigracijos ir naturalizacijos viršininkams uoste atvažiuojamo, į ne mažiau 15 ir ne daugiau 30 dienų prieš išsibaigimą svečio vizos.

F.L.I.S.

Ruoškimės Moterų Seimui

Jau bus geros metų pluoštas, kaip Amerikoje lietuvės moterys, susibūrusios į įvairias grupes, darbuojasi vienoje bei kitoje darbo srityje. Kaip kur įeinama net į amerikonišką darbuotę, bet tokis veikimas, neturintis bendrumo tarpe savęs, netik tarpe amerikiečių yra mažai reikšmingas, bet ir pačių lietuvių tarpe neperdaug žymus. Padaryt moterų judėjimą daugiau reikšmingu, pačiom moterim reikiama daugiau subendrinti savo ryšius. Tiesa, tarpe lietuvių yra plačiai įsiskojęs partijinis pasiskirstymas, kas daug trukdo bent kokiam platesniam darbui, bet gal jau būt laikas pagalvoti apie suradimą bendro darbo, kuris apimtų mus visas. Kitų tautų moterys jau eilė metų kaip bendradarbiauja tūlais klausimais ir jų darbas eina gana sekmingai, tad ar nevertėtų ir mum pasekti jų pavyzdžius?

Sąryšų su Pasauline Paroda New Yorke, tikimės, kad suvažiuos daug moterų iš įvairių šalies kampų, tad, pasinaudojant taja proga, komitetas pasiryžo suaukėti Amerikos Lietuvių Moterų Seimą rugsėjo mėnesio 7, 8 ir 9, šių metų, Brooklyn, N. Y. Seimui siūlome diskutuoti sekamus klausimus ir kartu kviečiam išskirti naujus klausimus.

1. Artimesni ryšiai tarpe Lietuvos ir Amerikos moterų. (Komitetas dės pastangas pasikviesti iš Lietuvos atstovę, ypatingai pagėdais atstovę, dalyvavusią Pirmutiniam Lietuvos Moterų Seime, 1907 metais).

2. Užmegsti ir palaikyti ryšius su kitų tautų kultūros, taikos ir sveikatos moterų organizacijom.

3. Jėskoti būdų tampsniam suartinimui Amerikoje augusių lietuvių jaunuočių.

4. Įkurt pastovų fondą gelbėjimui gabių, bet finansiniai neturtingų lietuvių jaunuočių testui mokslui.

5. Jėskoti būdų įsteigimui pastovios Amerikos lietuvių senelių prieglaudos.

6. Laik Seimo turėt moterų darbo parodą, kur, imant nuo išsilavinusios profesjonales iki namų šeimininkės, visos turėtų progą pasirodyti su savo kūriniais.

7. Seimo atstovybė bus nuo draugijų. (Viena nuo draugijos ir po vieną nuo kiekvienos dešimties narių). Draugijose, kur priklauso ir vyrai, atstovybė renkama tik nuo moterų skaitliaus.

Šiuos klausimus prašom gvildinti įvairiose moterų draugijų bei klubų susirinkimuose, taipgi prašom klausimus diskutuoti spaudoje, ypatingai moterų skyriuose, kur toki skiriami palaikomi. Lai kiekviena organizacija susidomi moterų kultūrinio ir socialiu darbu, kad būsimas Seimas pajėgtų sukurti didesnį judėjimą lietuvių moterų eilėse ir kad su savo darbais mes atstotume šale kitų tautų moterų, besidarbuojančių plačiose ribose savo tautos ir visos žmonijos labui.

Komitetas:

- A. Jonikienė, pirm.
- A. Markevičiūtė, vice pirm.
- B. Salinaite, išd.
- K. Petrikienė, sekr.

Rankdarbių ir Kultūrinio Darbo Paroda

Sąryšų su būsimu Amerikos Lietuvių Moterų Seimu, kuris įvyks rugsėjo mėnesio 7, 8 ir 9 dienomis, Brooklyn, N. Y., komitetas rūpinasi, kad, apart perkartinėjimo mūs esamos darbuotės ir nutiesimo planų ateičiai, suruošti rankdarbių ir kultūrinio moterų darbo parodą. Kultūrinio darbo paroda nereiškia vien tik kurios sriovės darbuotės istorija. Į kultūrinio darbo parodą turėtume surinkti visą amerikiečių lietuvių moterų darbuotės istoriją, nežiūrint į politinius įsitikinimus; turėtų būti išstatyti įvairūs leidiniai, paskaitos, rašiniai tilpę spaudoje ir kiti kūrinių turint kultūrinio darbo reikšmę. Po kožu kūrinii bus padėta ypotos ar organizacijos, kuri jį išleido, vardas, tiražas ir data.

Už gražiausius rankdarbius yra skiriama net trys dovanos: \$25, \$15, ir \$10. Dirbiniai bus išstatyti saugioje vietoje, Brooklyn Muzėjuje, per ištisą rugsėjo mėnesį. Parodai yra pageidaujama įvairūs meginiai, siuviniai, narstiniai iš medžio drožiniai, paveikslai, neperdideli piešiniai ar kitkas rankų darbo.

Dideli dalykai, kaip tai: užtiesalai lovom, komodėm, šalikai taipgi pageidaujama ir jie bus išstatyti visame jų gražume.

Dalyvės, kurios mano dalyvaui su savo kūriniais, prašom pažymėt ar jūs dirbiny originalas ar kopija, nes tai svarbu. Po kožu dirbinių bus padėta dirbėjos vardas, originalas ar kopija.

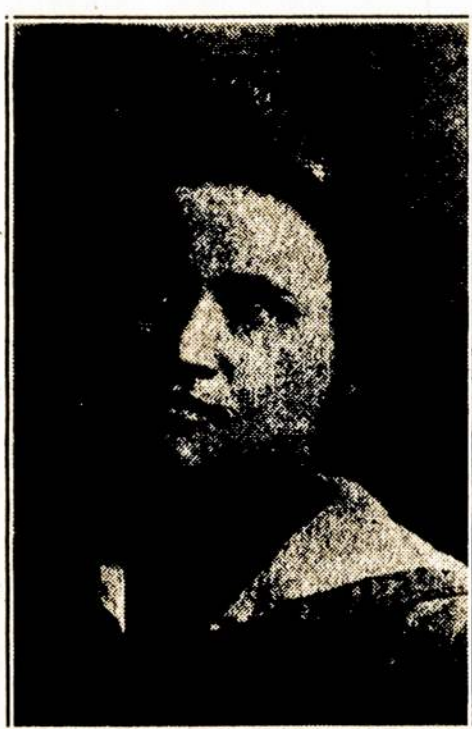
Mūs moterys yra pasižymėjusios su savo gražiais rankų dirbiniais, todėl dabar bus tinkama proga išstatyti tuos gražiuosius

MOTERŲ ŽINIŲ

Liūdėsio Motinos Skausmus Lieja Veiklon

Pastaraisiais metais žiaurėjo fašizmo užpuolimas ant Ispanijos pakeitė, išvagojo, sukoneveikė Ispanijos žemėlės veidą ir išžudė šimtus tūkstančių jos gyventojų. Teriojamos liaudies siela šaukė budeliam keršto ir liaudis stojo kovon gint savo teises ir gyvybę, atmušt užpuolikus.

Prieš fašizmo barbarizmą šaukia ir gamta. Gražūs vynuogynų sodai, išrausti fašistų bombų, akstina ispaną nubaust niekšus. Net išdužyti langai, tarsi giltinės juodomis gelmėmis spoksodami iš tamsios grietelės šaukia kaimietį eit kovon, atkeršyt už padarytą skriaudą.

M. Ražanskienė

Liaudis išgirdo Kovos Trimitą

Ir liaudis tą šauksmą išgirdo, suprato: išėjo sūnūs ir motinos, vyrai ir žmonos, berniukai ir mergučelės. Vieniem kritus, kiti užima jų vietas. Vienom linijom pravitrus, liaudis įsitvirtina naujuose apkasuose; ji skelbia ažiubūtiną kovą už kiekvieną pedą žemės, prieš liaudies ir šalies laisvės parduotą Franco, prieš Mussolinio ir Hitlerio armijas, atėjusias kraujuose paskandint šalies nepriklausomybę.

Suprato tą šauksmą ir Amerikos liaudis. Tūkstančiai geriausių sūnų išvyko kovot prieš fašizmą. Šimtai krito kovose. Fašizmas įrėžė skaudžią širdgėliausią auka, kokią motina begali sudėt. Jos sūnus Antanas padėjo gyvastį Ispanijos karo sukuryje.

Apart liūdėsio dėl netekimo sūnaus, jai, kaip ir d. Ražanskienė, teko pergyventi veik iš tisi metai lūkesties ir nerimo. Laiškai paliovė lanke, sklido kalbos, bet tiesioginių žinių ne-

tad jis jai buvo kartu ir brangiausias draugas. Jiedu kartu ėjo pikietan, šalpos biuran gint bedarbių reikalus, svarstyt susirinkimuose kilusias problemas. Ir ne kartą ilgai po pusiaunakčių prasėdėjo savo namuose dar kartą pernagrinėdami susirinkimuose kilusias minutas.

Kaip tik toki pirmlausia išgirdo Ispanijos liaudies šauksmą pagalbon, jį išgirdo ir Bernardas. Jis kovojė ir krito, kaip krinta didvyriai.

Kiekvienai motinai brangus sūnus ir gal tik tos motinos, kurios buvo išleisusios savo sūnus Ispanijon, pilnai gali suprast jausmus d. Ražanskienės, Mazurkienės ir kitų motinų, kurių sūnūs likosi amžinai išstis Pirėnėjų prieglobtyje.

Tėsia Sūnaus Paliktą Darbą

Ir štai, ši motina, surinkus visas spėkas, eina visas dideles pareigas su dar dadesne energija ir pasišventimu. Ji šaukia visas moteris organizuotis ir stoti veiklon, kol dar ne pervėlu. Ji nurodo, kad fašizmui įsigalėjus, nebūs saugūs mūsų maži, nei suaugę sūnūs ir dukterys, nei mūsų namai, kaip nieko saugaus nebėliko Ispanijoj; kad prarasime visas laisves, kaip prarado moterys Vokietijoj ir Italijoj. Ji šaukia visomis jėgomis gelbėt Ispanijai, nes Ispanijos kova yra mūsų visų kova. Ji ragina užimt šimtų kritusių karžygių vietas, sakydama:

„Bernardas išvykdamas prašė mus užimti jo ir kitų išvykstančių vietas.“

„Aš ant savo mylimiausio sūnaus kapo prisiekiau kovoti už tas idėjas, už kurias jis galvą padėjo — už laisvę ir gerovę darbo žmogėms.“ Ir jį mato me visur, kur eina gnyimas Ispanijos, kur darbas už liaudies gerovę.

Draugė M. Mazurkienė iš Worcester, Mass., yra viena iš tų motinų, kuriai irgi teko demokratijos gnyimui sudėt aukščiausią auka, kokią motina begali sudėt. Jos sūnus Antanas padėjo gyvastį Ispanijos karo sukuryje.

Apart liūdėsio dėl netekimo sūnaus, jai, kaip ir d. Ražanskienė, teko pergyventi veik iš tisi metai lūkesties ir nerimo. Laiškai paliovė lanke, sklido kalbos, bet tiesioginių žinių ne-

SVEIKINAME!

Šiandieną, kovo 8-tą, yra Tarptautinė Moterų Diena. Ją minėsdomos Sovietų Sąjungos laisvos moters džiaugsis savo laimėjimais socialistinėje statyboje, moksloose, kultūroje. Ją minės ir moterys Vokietijos fašistų kempėse, taipgi Italijos, Ispanijos ir kitų fašistais pavergtų šalių moters, užaštrindamos pasipriešimą atgaut laisvę, išvyt fašizmą.

Mes, Amerikoje, dar kartą pasisakysime už gnyimą demokratijos, paramą nukentėjusiems jos gnyime, už liaudies gerovę ir už pasaulinę taiką.

Jos sūnus, kaip ir jį pati, buvo kovotojas per daug metų, bus sugrąžinti savininkėms.

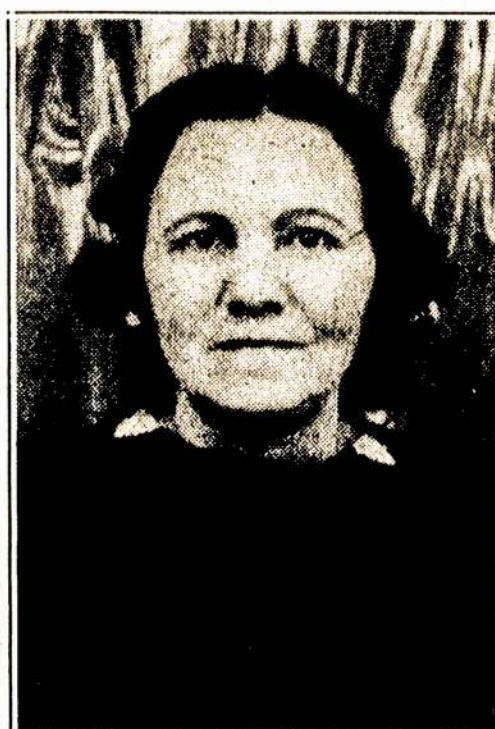
Mes kreipiamės į moteris ir draugas, kad kas kiek išgalint pasipriešintumėt su finansais Seimo ir parodos išlaidų padengimui.

Manančios dalyvaui parodoje, praneškite komiteto sekretorei, ką turit išstatyti, o vėliau gausit nurodymus, kur jūs kūrinius pasiųsti. Po parodai visi kūriniai apsaugotai

buvo. Stiprinimui jos dvasios stokavo ir motinai brangaus, atmintį gaivinancio paskutinio atsisveikinimo žvilgio. Tačiau ir trigubo kentėjimo valandomis ji nepasidavė jausmams: spėkas surinkus, ji dalyvavo susirinkimuose, skleidė literatūrą, sakydama: „Trokštu, kad karas baigtųsi ir fašizmas būtų nugaltas.“

„Kovotojams Nereikia Ašarų“

Gavus patikrinimą liūdny žinių, kad išties sūnus žuvs, ji gailiai nusiskundė draugei savo keleriopei skaudžia dalimi. Tačiau prisimindama sūnaus paskutinį prašymą neraudot, nes

M. MAZURKIENĖ

„kovotojams nereikia ašarų“, pasirijo ne ašaromis, bet darbais pagerbt sūnaus atmintį. Nėra prašymo, kurio motina neišpildyt. Sūnaus pasiaukojimas kilniam tikslui — gnyimui demokratijos, — nors prie jo nuėjo ir savo paties vieno pasirinktu keliu, randa atbalsio jautrioje motinos sieloje ir mes matome d. Mazurkienę sulg savo spėkų užimančią savo vietą prie sūnaus palikto darbo.

Apvaikščiudamos šią kovo 8-tą, Tarptautinę Moterų Dieną, atitinkamai pagerbsime kritusius kovose didvyrius suteikimu draugingumo saulės ar žiupsnelio žiedų jų motinoms. Tas padės joms pergyventi naikinantį liūdėsį ir sugrįžti į sveikatą ir energingą veiklą jų didvyriškų sūnų vietoje. *Alisa.*

Pittsburgh, Pa.

Atsišaukimas į Pittsburgho ir Apylinkės Lietuvos Moteris

Kovo 19-tą, 1 val. dieną LMD Svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., atsisbus svarbi konferencija. Jos tikslas sutvert pastovų veikiantį komitetą, taipgi pradėt darbą prisirengimui prie ateinančio Moterų Seimo, kuris bus laikė Pasaulinės Parodos, ateinančią vasarą, Brooklyn, N. Y. Šis seimas bus nepaprastas, kokio Amerikos lietuvių moters dar neturėjo. Į šį istorinį seimą turės progą pasiųst delegates visoki klubai, rateliai ir šiaip visokios draugijos, kuriose priklauso moterys.

Greta seimo bus moterų dirbinių paroda, kurioj kiekviena moteris turės progą pasirodyti savo rankų darbo kūrinių, nes lietuvių moterų

bus sugrąžinti savininkėms.

Mes kreipiamės į moteris ir draugas, kad kas kiek išgalint pasipriešintumėt su finansais Seimo ir parodos išlaidų padengimui.

A. Jonikienė, pirm.
A. Markevičiūtė, vice pirm.
B. Salinaite, išd.
K. Petrikienė, sekr.,
221 S. 4th St., Brooklyn, N.Y.

skyrius gauna puikiasią vietą Brooklyn Muzėjuje išdėt savo rankų darbo kūrinius.

Norint tinkamai prie seimo prisirengti, reikalinga bendrų spėkų.

Mes, Pittsburgho ir apylinkės lietuvių moters negalim atsilikti nuo šio taip prakilnaus, kultūringo darbo. Mūsų tikslas dirbt dėl kultūros, ir visuomenės gerovės. Kovo 19-tos konferencija bus dėl visuomenės ir tautos gerovės. Kartu minėsim ir moterų tarptautinę šventę, nes kovo mėnuo visam tam pašvestas. Kovo 8-tą yra paskirta atžymėt svarbius pasaulio įvykius. Tą dieną ir per mėnesį visam pasauliui rengiama specialiai susirinkimai, prakalbos ir šiaip visoki parenginiai.

Visas širdingai kviečia laikino komiteto narė,

E. K. Slickienė.

Draugiškas, Našus Moterų Pasikalbėjimas

NEW HAVEN, Conn.—Kovo 1 dieną, kaip 8 v. v., pas drg. Bronę Vikšrienę susirinko gražus būrelis draugų pasitarti moterų reikalais, ypač būsimu Moterų Seimo klausimu. Tarp 11 moterų radosi ir 5 vyrai, kurie su tokia palatyda klausėsi ir domėjosi diskusijomis, kaip ir moterys.

Pasikalbėjus apie daugelį moterų reikalų, imtasi už Moterų Seimo klausimo. Moterys jį rėšo su nemažu entuziazmu. Išrinktas komitetas iš trijų, kuris rūpinsis New Havene tinkamai rengtis prie Seimo. Į komitetą įėjo Bronė Vikšrienė, Josephine Zolynienė ir Adelė Petkienė. Komiteto sekretore apsiėmė būti drg. Zolynienė.

Aukų kalbėtojos, kuri čia dabar lankosi kelionės lėšoms surinkta \$2.80.

Susirinkimas į manę padarė labai gerą įspūdį. Draugės savo kalbose parodė sumanumo organizaciniame veikime, nors, kaip pačios prisipažino, dabar grynai moterų reikalais mažai veikia. Rodos, kad po pasikalbėjimo visos įsitikino, kad darbas tarp moterų yra taip svarbus, kaip ir visi kiti darbai. Galima tikėtis, kad nuo dabar nebeapleis jo taip, kaip iki šiol.

Kaip ir daugely kitų vietų ALDLD kuopose, taip ir čia, į visą darbą daugiau kreipia atydos moterys; jos ir susirinkimus rūpestingiau lanko. Bet dirba abėnla darbą, o moterų švietimą ir lavinimą apleidžia. Tai ne delto, kad neįvertintų, bet dėl susidėjusių aplinkybių.

Susirinkime dalyvavo drg. Vikšrienės dukterė, Bertha L. White. Man jos dalyvavimas parodė, kad reikia dėti kuo daugiau siaus pastangų įtraukti tokias jaunuoles į mūsų moterų veikimą. Bertha yra baigusi mokytojos kursą, mokytojaviusi kelis metus, ir dabar užima kitą gerą darbą. Ji nebėlogai kalba lietuviškai ir galėtų lengvai užimti svarbią vietą lietuvių moterų tarpe, ypač apšvietos srityje. Raginau būti Seime. Draugė pasidavė būti, jei darbo sąlygos leis.

Mitingas visapusiškai buvo geras. Spėkos mūsų darbui matėsi labai daug, tik reikia ją išliuosuoti, reikia moterims imtis daugiau drąsos stoti į vadovybę.

Alice Jonikienė.

Parašė — NIKOLAI POGODIN

Kaliniai

Apysaka
Vertė—B. E. SENKEVICIENE
(tąsa)

“Greičiau, pilnu garu greičiau,” rėkė vairuotojas.

“Gerai, dabar tau plaukas nuo galvos nenukris!” prižadėjo Kostia.

Vairuotojas sunkiai atsiduso: “Oi, tie banditai!”

Pagalios jie priplaukė nedidelį Karelijos kaimuką. Jame radosi tikiai penkiolika bakužių. Pasirodymas būrio buvo signalu nepaprasto sumišimo gatvėse.

“Jie prisuntė būrį vagių mūsų kaiman,” rėkė kokia tai moteriškė.

Vištos ir ožkos buvo greitai suvaromos į kiemus ir vartai tvirtai uždaromi. Senoviškos spynos buvo iš kur tai ištrauktos ir durys užrakinamos. Senas kaimietis atstojė ant sargybos priekyje kaimuko.

* * *

Kada būrys išlipo, nudžiugęs laivo vairuotojas pamosikavo smagiai ranka, atsisveikindamas.

“Sudiev, geriausios laimės!”

Ir jis nušluostė prakaitą nuo kaktos.

Laivas atsitolino. Apleistas būrys pasiliko ant klampaus, pelkėto kranto. Smeiliakovas atstojė maisto sargyboje. Niekas nežinojo, kas daugiau veikti. Visi atrodė piktai, surūgę. Pagal krantą matėsi rąstai, kuriuos reikėjo leisti upe žemyn.

“Klausyk, daktare,” kalbėjo Kostia, “juk niekas iš mūsų būrio neserga, ar ne?”

“Ne,” atsakė daktaras.

“Tai kas yra?” paklausė Kostia tiesioginiai. “Mano įsakymas jums yra tokis: Tuojaus nustoti rūgus, o apsisvarinti ir nusiskusti. Ir tai greitai. Aš tik džiaugsiuos padavęs reikalingus įrankius, jeigu čia randasi profesionalis barzdaskutis tarpe jūsų.”

Penki vyrai išėjo priekin.

“Na, o dabar virėjai, jei loska.”

Ir kiti penki išžengė iš būrio. Nors, tiesą pasakius, jie visai neatrodė panašūs į virėjus.

Virėjai greitai rengė didelius katilus. Šėtros buvo statomos. Ant vienos jų atsirado sekamas užrašas: “Monsier Dan, Paryžiaus Barzdaskutis.” Barzdaskutėi dirbo savo darbą su pasigėrėjimu. Į trumpą laiką pasirodė būrys nebėlogai atrodančių vyrų, su atydziai pakirptais ūsiukais.

Kostia rinko savo darbininkus iš šio būrio.

“Vasia, kiek kartų esi buvęs Tolimoj Šiaurėj?”

“Tris,” atsakė raupuotu veidu vyrukas.

“Taigi, Vasia, jau dabar turi būti ekspertas savo amate. Aš tau duosiu penkiasdešimt stiprių vyrų. Dabar ne laikas kalbėti.”

Vasia nusivedė vyrus prie rąstų ir nurodė, ką reikia daryti.

Tuo tarpu Kostia nuolat laikė laikraštį rankoje ir nuolat į jį žiūrėjo, lyg įskodamas tolesnių instrukcijų. Jis atrodė neramus.

“Man reikalingas nors vienas ex-partijietis,” jis tarė Lemonui.

“Tokių čia nėra.”

“Labai gaila,” ir jis giliai užsimastė, vėliau pradėjo juoktis.

“Tarpe kokių žmonių aš papuoliau!” jis atsiduso. “Ir tie vagys nenori dirbti,” jis dadėjo žiūrėdamas į juos.

Jis įžengė šėtron, atsisėdo ir pradėjo rašyti atsišaukimą. Kaip pradėti? “Broliai Vagys.” Negerai, perbraukė. “Brangūs Buvę Vagys!” Ne. Netinka. “Draugai ir buvę Niekšai!” Dar blogiau. Jis sudraskė popierą ir pradėjo išnauju.

“Visi už vieną, vienas už visus! Pabaigkime mūsų užduotį į dvi dienas, užsitaraukime garbę! Lai gyvuoja Baltųjų Jūrų Kanalas! Ura!”

Jis perskaitė atydziai ir pastebėjo: “Per trumpas!” Tada jis prirašė dar šiuos žodžius: “Tie, kurie nedirbs, negaus nei lašelio vodkos!”

“Ar tas įgaus tinkamą atsiliepinimą?” jis pats savęs užklauskė, ir pats atsakė: “Ir dar kaip!”

Tuo tarpu du stambūs vyrai atžingsniauvo prie Kostios. Vienas jų buvo kaimo sargas, kitas kaimietis. Sargas neparodė didelės drąsos.

“Ar jūs esate galva šios ekspedicijos?” jis užklauskė baimingai. Kostia susiraukė. “Pasigailėkite mūsų,” toliau kalbėjo sargas, “vienas jūsų vyrų pavogė mūsų kaimo ožį, gyvą ožį.”

“Palaukite čia,” tarė Kostia ir greitai išėjo. Jis nuėjo tiesiai pas virėjus, tarė vienam jų — ką tokio į ausį. Šis palingavo galva. Kostia sugrįžo šėtron.

“Tai jūs esate sargas?” jis užklauskė kaimiečio su šautuvu.

(Bus daugiau)

Atsiminimai iš Veikimo Lietuvoj, Argentinoj ir Amerikoje

Ant. Šmulskytis (A. J. Smitas)

(Tęsa)

Vykimas į Ameriką.

Vanagaitis patarė man vykti slapta per Vokietiją į Berlyną, o iš Berlyno į Bremeną. O iš ten vykti 2-ą klase laivų, nes tuos laikus būk nežinūrejo akių 1-mos ir 2-ros klasės keleivių. Vanagaitis su manim sykiu vyko į Karaliaučius, o iš ten jis mane paleido pas savo brolių į Berlyną, kurie manęs laukė Berlyno stotyje Friedrichstrasse. Vanagaičio brolis išrodė Berlyną ir paleido į Bremeną ant traukinio, kurį laimingai pasiekiau. Iš Bremeno išvykau 2-ą klase į New Yorką laivu "Main." Ant jurių buvo baisi audra, nuo kurios sirgavo ir akys labai buvo pavargę. Prieš New Yorką dar tolimai ant vandenio atvyko du daktarai ir jie 1-mą ir 2-ą klase peržiūrėjo ir daug mūs sulaukė, o atvykus į kaslegarnę, uždarė mus. Tuom syk buvo išėję įstatymai žiūrėti visus keliauninkus ant akių. Kaslegarnėje buvau sulaukytas dėl dešinės akies, ant kurios Lietuvoj buvo padarę operaciją. Prie to, 1907 metais buvo labai didelis ekonominis krizis.

Imigracijos autoritetai labai buvo nusistatę prieš ateivius ir įjieskojo tik priežasčių. New Yorke išlaikė vieną savaitę ir buvau išvestas į Bremeną atgal. Aš buvau parašęs laišką į LSS organo "Kovos" štabą, kad pagelbėtų, bet tais laikais buvo redaktorium Smelstorių ar Širvydas. Nieko nedarė. Mano brolis iš Pittsburgho nesuspėjo atvykti. Mikolainis prirenge deportaciją, nes jis kalbėjo lietuviškai, ir kada atvykau iš Argentinos, aš jį sutikau su Dr. Šliūpo sūnum. Atvykus į Bremeną, Mislerio raštinės autoritetai buvo labai nustebinti, nes iš viso sugrąžino apie 150 žmonių. Tuo laiku Mislerio raštinėje dirbo apie 3 lietuviai pabėgėliai studentai iš Rusijos, kurie man daug pagelbėjo. Vanagaitis dirbo toje raštinėje 8 metus. Jie man sutaisė laivakortę dykai į Argentiną, ir už 2-jų dienų išvykau į Buenos Aires, Argentiną laivu Aldenburgh.

Į Pietų Ameriką

Vykstant į Argentiną, sustojom apie keliose vietose Ispanijoje, o paskiausioj keliavo Portugalijos sostinė Lisbon. Koks tai buvo nepaprastas gamtos reiškinys. Vokietiją palikom sausio mėnesį gerokai šaltoka, o šiose prieplaukose buvo tikra vasara: kalnai žaliai, žmonės vienuos marškiniųus laiveliais plaukiojo po jūrą. Portugalijoje dar šilčiau buvo.

Vykstant per ekvatorių, kaitino saulės spinduliai dienos laikų, kai naktys būdavo malonios, vėsutės. Prie ekvatoriaus, atsimeinu, skrajojantios žuvys pulkais lėkdavo, ir naktimis nukrisdavo viena kita ant laivo. Niekad neužmiršiu ispanų meno papročius, kaip jie užbovin-davo visų klasių pasažierius iki vėliausios nakties. Jų muzika, šokiai, smarkumas, gabumas atkreipdavo visų atydą. Buvo ir tokių romansistų, kurie per daug viešai moralybė nupuolė darė patys sau sarmatą. Per 21 parą pasiekėm Buenos Aires miestą, Argentiną respubliką. Skaistūs saulės spinduliai švietė horizontą, artinomis links moderniško Buenos Aires miesto. Miestas jau ištolo išrodė nepaprastai gražus, įspūdingas, atvykusiam imigrantui iš Lietuvos. Tai buvo Argentinos vasaros laikas: šiltas, sausas ir gaivinančiai malonus.

Einant iš laivo lauk, žmonės gerokai grūdosi, tarytum norėdami pasigriepti pirmutinę laimę... Laukė daug žmonių savo giminių, draugų, ir prasidėjo dar didesnis grūdimas. Griebiuosi už laikrodėlio pasižiūrėti laiko; laikrodėlis jau žuvo; kiti pradėjo rėkt, kad pinigai dingę. Tada supratau, kad iš tų laukiančiųjų buvo daug žulikių. Dėl to Argentinos valdžia vėliau pastatė naują imigracijos namą su aptvertom tvorom ir be leidimo niekas negalėjo įeiti. Įvedė mus į imigracijos namą, kaip į kokį kalėjimą. Grindys cemento, lovos iš lentų sukalto be jokių matrasų ar kaldrų. Blakės, utėlės rėpiojo dieną ir naktį. Sakom, nekokį pyragai matosi. Gavom po tiktietuką,

su kuriuom gaudavom prasto valgio, o miegot ant cemento, nes ten blakės netlėk kando. Su manim atvyko draugiška Grišonių šeimyna, su kuria susitarėm nesiskirti.

Pradžią gyvenimo Buenos Aires Mieste

Leidomės į miestą pažiūrėti. Vakaraus atėdavo keletas lietuvių, kurie nupiešė visą padėtį tos šalies. Mes manėm, kad kas ateis mūsų pasiimi ir aprūpinti... Vietos lietuviai bandė pagelbėti, kurių dalis dirbo alaus išdirbystėje, bet darbo negalėjom gauti. Lietuviai gyveno po keletą vienam kambary, gamindavosi sau valgi ir vargingai gyveno. Jie dirbo sunkiai prie kaitros saulės šilumos, ką rodė ir jų išpraktituota išvaizda. Darbo niekur taip greit negalėjom gauti. Nutarėm su Grišoniais nepersiskirti. Nusisamdėm vieną kambarį ir apsigyvenom 5 žmonės. Netrukus Grišonis gavo darbą prie kokio turčiaus sodo. Aš pats įieškojau ir išvaikščioldavau visą Buenos Aires miestą, darbas sunku buvo gauti. Apie du sykius buvau nuėjęs pėsčias, kad lėšas taupinus į Los Talleres, kuris radosi už keleto stočių nuo miesto. Tai buvo anglų kompanijos didelis fabrikas.

Gavau darbą vienam restaurane, bet dēlei baisesios šilumos nusitariau geriau mirti, o ne kankytis. Paskui gavau darbą prie užpylos ant upės La Plata krantu. Anglų gelžkelio kompanija užpildavo dalis upės ir tiesdavo gelžkelio bėgius. Čia dirbo apie 200 ar 300 visokių tautų žmonių. Kapitalasai (užveizdos) buvo italai, labai žiaurūs kompanijos tarnai. Jie įieškodavo priekabių prie kitataučių darbininkų ir išmesdavo iš darbo, o į jų vietą pasiimdavo savo tautos žmones. Čia dirbo ir būrys lietuvių, kurių didžiūma buvo labai religiniai; daugiausiai iš Kauno rėdybos. Jie vienaip išardavo lietuviškus žodžius, o aš kitaip. Vienok jie visi pripažino, kad aš kalbu lietuviškai už juos visus geriau. Bedirbant, ir liuosu laiku, aš jiems pradėjau aiškinti Rusijos revoliucijos įvykius, klasių kovą; gamtos mokslus, geografią, kaip toli mes esame nuo Lietuvos. Aiškinau kapitalistinės sistemos subudavojimą, kaip jinai naudoja religiją lojalumo tikslams. Aiškinau iš istorijos primityvių žmonių gyvenimą, ir kaip tas gyvenimas išsivystė lig šių dienų. Aiškinau, kaip laipsniškai per karus, kovas, pasaulio žmonių išnaudotojų užgriebdavo turtus, miestus, šalis, suikrovė sau turtus ir užvaldė pasaulį iki šių dienų. Vieni iš jų labai klausydavos ir duodavo garbingą žodį: "geras iš tavęs daraktorius ir, būt iš tavęs geras kunigas; o musėt ir mokinais ant kunigo, vienas pridūrė; o gal nusikaltai prieš gyvą panelę?" kitas pridūrė. Gi kiti, girdžiu, kalbasi tarp savęs vienas kitam pakartojant: "jis yra velnio apšestas; jis kalba prieš tikėjimą ir būk dievo nėra. O kas svetią sutvėrė, eik ir tu jo užklausk, kas svetią sutvėrė, jei ne dievas"—vienas kursto kita. Vienas jaunas vyrukas, kurio pavardės jau neatsimenu, buvo laisvas ir labai emė atydon mano kalbą, ir mudu pasidarėm geriausi draugai. Jis gerai vartojo ispanų kalbą.

Vieną popietį mudu nuėjom išsimaudyti arti mūsų darbo į upę. Čia po geležinkelio bėgių, kurios buvo uždėtos ant sukalto stulpų virš upės vandens, buvo pasislėpęs plėšikas, kurio mudu nepastebėjom. Mudu buvom nusirengę nuogi ir drėpanas pasidėjom toliau. Aš ant kranto išėjęs pasižiūrėjau ir tą plėšiką pamaciau greit bėgant. Šaukiu savo draugą. Atbėgė, nerandam pinigų. Greit apsiirėgėm ir nusitarėm vyti, bet jis šoko į užpiltą dalį upės ir dumbly dasigavo į kitą pusę ir pabėgo. Gerai, kad jis mudviejų drabužius paliko...

Vienas Fanatikas Kūsinosi Mane Peiliu Nudurti

Pasilieku vieną sekmadienį gyvenamojoje audeklų stovykloje ir nesmagiai jausdamasis rašiau keletą laišku. Vienoj audeklinėje būdoj mes gyvenom 3 lietuviai. (Bus daugiau)

Bostono ir Apielinkės Žinios

Išalko — Staigia.

Kaip čia senai buvau plačiai "Laisvėje" parašęs apie Shermano Komisiją, kuri iš Mass. valstijos išdo buvo gavus šešiasdešimt tūkstančių, kad iš-tirtų prieš-amerikinį veikimą. Tai komisijai buvo nurodyta fašistų lizdai ir net antrašai buvo priduoti, bet ji į tai nekreipė mažiausios dėmesio, o puolė tarti komunistus. Ji nuėjo taip toli, kad net parsikvietė nacionalj komunistų sekretorių, Earl Browderį ir ištardė jį. Ant gal pareikalavo narių antrašų ir, visų kitų dokumentų. *Bet nelietė fašistų, kurie iš tikro yra pavojus Amerikos demokratijai!*

Shermanas su savo komisija taip smarkiai šūkavo prieš komunistus iki pralakė minėtus pinigus ir, daugiau negavęs, nutilo.

Vasario 13 d. "Boston Daily Record" išsižijojo visa gerkle, tarsi už liežuvio pakartas, kad Bostone visose mokslo mokyklose, nuo pirmos "graidos" iki universiteto, "yra" mokoma komunizmo. Girdi, komunistai pereitą metą visų augštesnių mokslo suagitavo visus mokinius ir tie išėjo ant streiko. Tas visas slapybės "surado" Bostono policijos taip vadinamas "Red Squad" ir perdavė Dieš'o komitetui Washingtono, o tas dabar paskelbė viešai.

Didžiausias pavojus, girdi, iš "komunistų," nes jie savo literatūrą platina visur ir įeigu nebūsią sustabdyta, tai visi užsikrėsią komunizmu!

Binghamton, N. Y.

Pavykę Vytauto Zablacko Prakalbos

Kovo 3 d. kalbėjo čionai V. Zablackas, jaunas energingas kovotojas, neseniai sugrįžęs iš Ispanijos. Prakalbas suruošė Literatūros Draugijos kuopa. Publikos susirinko vidutiniškai skaitlius, nors galėjo dalyvauti ir daug daugiau. (Teko girdėt, kad skelbimai ne visur buvo paskleisti.) Kai kurie žmonės gal ir nesusiėdė jo prakalbų svarbą, nes dar yra manančių, kad kalbėti apie Ispaniją—tai yra reikalas, neturįs nieko bendro su lietuviais. Tačiau prakalbų klausytojai įsitikino, suprato kitaip. Jie suprato iš gausios kalbėtojo dėstymų, kad Ispanijos karas turi daug sprendžiamos reikšmės daugeliui šalių, neišskiriant nei Lietuvos. Fašistų laimėjimas ar pralaimėjimas — daug reikšminga paakstinimą ar nuslopinimą fašistų pasijomimų kitose šalyse.

Kalbėtojas vaizdžiai dėstė baisiojo karo eigą ir liaudiečių pasirijimą laikytis prieš civilizacijos ir kultūros griovėjus fašistus. Liaudiečiai senai būtų apsisavinikavę laimėjimais, jei fašistiniam sukilimams nebūtų gausi talka iš užsienio (Vokietijos ir Italijos), kaip ginklais, taip ir lavinta kariuomene.

Jie įrodinėjo, kad fašistinis gaivalas kelia galvą ir Amerikoje. Ispanijos likimas gali ir čionai būti, jei liaudis, ypač jaunimas, nesiorganizuos demokratiją apginti! Todėl jis kvietė senesniuosis žmones daugiau domės kreipti į jaunimą.

Grįžusiems amerikiečiams, Ispanijos karo veteranams, suzeistiems, yra reikalinga medikale pagelba. Todėl šiam reikalui rinkta aukos. Surinkta \$15.06. Atėmus iš šios sumos \$4 prakalbų surengimo vietinėms išlaidoms (už svetainę ir skelbimus), \$11.06 įteikti V. Zablackui, kad perduotų organizacijai, kuri rū-

Kitą dieną ta pati žinia susitraukė ir jau tik sukėsi apie Harvardo universitetą. Bet štai, vasario 22 d., policija at-randa padėtą bombą ant Woolf Tutoring mokslo mokyklos (minėtą mokslo mokyklą randasi netoli Harvardo Kolegijos. Kas ją padėjo? Su koku tikslu? Niekas nežino, bet laikraštis it su pirštu rodo į kairę ir sako: "Šioj mokykloj daugiausia mokinasi turtingų tėvų vaikai."

Ką tas viskas reiškia? Reikia, kad visuomenė nekreipia dėmesio į reakcininkų šūkavimus, tai jie stveriasi provokacijų.

Begėdžiai nori visuomenės akis apmulkinti, sakdami, kad pereitą metą komunistai mokinius išvedė į streiką. Kuomet yra faktas, kad vaikučiai sustreikavo tik prieš valgyklų sindikatą, kuris vaikučius pradinę taip lupt, kad už kvortą pieno jie turėjo mokėti net 24c (aš apie tai pereitą metą "Laisvėje" buvau rašęs ir "Laisvės" skaitytojai tai prisimena).

Sniukštos, neradami visuomenės pritarimo, stveriasi provokacijų. Mano sau: "Štai atradau bombą, reikia komisijos ir jai pinigų skirti iš valstijos iš-do, kad išgaudžius tuos teroristus." Gavę pinigų, žinoma, gaudytų iki pralaktų pinigų, o pralaktų pinigų, taip apiltų, kaip kad buvusioji Shermano komisija.

Nėra abejonės, kad dalis ir geros valios žmonių patikės tiem niekšam, bet plačiosios masės iš praeities žino, kas jie yra ir ko jie staugia!

Jaunulis.

pinasi suzeistaisiais veteranais. Aukojai: I. Vėžys, P. Mačiukas, J. Vaicekaskas ir A. Pagiegala—po \$1; St. Jasilionis, L. Tvarijonas, J. Kirelis, H. Pagiegalienė, P. Jasilionienė, L. Šimoliūnas ir M. Kulblienė—po 50c; H. Zukienė—40c; S. Rauduvė, O. Noriekenė ir E. Šimoliūnienė—po 30c; K. Kapičauskas, A. Bagdohas, A. Navatinskas, V. Kaminskienė, J. Jaruševičius, M. Bekerienė, K. Juozapaitienė, J. Morkūnas, J. Krasauskas, K. Dzidulionis, J. Skrebis, A. Tvarijonienė, M. Tamkevičienė, V. Kapičauskienė, E. Vėžienė, O. Girmienė ir U. Šimoliūnienė — po 25c. Kiti aukojai smulkesnes sumas. Ačiū visiems už gražią paramą!

Baudžiavos Panaikinimo Sukaktis; Vakariene

Jau sukako 75 metai, kaip Lietuvij tapo panaikinta baudžiava. Jos panaikinimas atsiektas kovomis, sukilimais ir daugelio gyvybių aukomis. Tos gadynės reikšmingumas labai vertas prisiminti. Ir tokis prisiminimas bus padarytas Literatūros Draugijos kuopos ateinančiame susirinkime, kovo 9 d., Lietuvių Svetainėje. Šiuo klausimu bus duotas referatas. Visi kuopos nariai ir pašaliečiai, žingeidauji keliuamuoju klausimu, kviečiami atsilankyti. Be to, nariai esate prašomi pasimokėti narines duokles už šiuos metus, nes Centro vedami darbai reikalingi pinigų!

Kovo 10 d. įvyks tos pačios kuopos vakariene, Lietuvių Svetainėje. Įžanga tik 30 centų. Apart geros vakarienės, bus galima pažaisti, pakortuoti ir pasiškirti! Nariai ir pašaliečiai kviečiami dalyvauti!

J.

Kaunas. — Kovo 3 dien. ministerij taryba patvirtino "mūrinės" Lietuvos statybos planą. Planui vykdyti steigamas statybos komitetas. Greitu laiku žada pradėti "platus Lietuvos sumūrinimo ir elektrinio darbas."

So. Boston, Mass.

Atvažiuoja Alice Jonikienė, Paskilbusi Prakalbininkė ir Veikėja

A. Jonikienė, viešnia iš Chicago, kovo 12-tą mums kalbės bent keliais labai svarbiais klausimais, kaip tai: apie liaudies sveikatos padėtį Jungtinėse Valstijose, apie jaunimo ir moterų reikalus, ir t.t.

Kalbės ir M. K. Sukackienė.

Apvaikščiojant Tarptautinę Moterų Dieną, ir minint NAL Moterų Sąryšio vienų metų

gyvavimo sukaktį, ateinantį nedėdienį, kovo 12-tą d., St. Omer's Hall, 376 Broadway, turėsime net tris parėngimus: 2 val. po pietų bus rankų išdirbinių paroda; 3 valandą prasidės prakalbos su dainų programa, kurią išpildys Laisvės Choro jaunuolių kvartetas; 6 val. vakaro, toj pačioj svetainėje, priėmimui d. A. Jonikienės bus iškilminga vakariene, su gera muzikale programa.

Kviečiame visus atsilankyti į mūsų gyvenimo ir smagiai praleisti laiką.

Moterų Sąryšio Komit.

"RAISTAS"

Nepaprastai Įdomi Apysaka

Parašyta Upton Sinclair'io

Tai apysaka, kur kalbama apie Chicago lietuvius. Ji kaip žaibas nublizgėjo per visą civilizuatą pasaulį ir iš karto padarė Upton Sinclair pasauliniai garsiu rašytoju.

• "RAISTAS" yra išverstas į 28 kalbas ir platinasi dideliu pasisekimu. Jis senai buvo išleistas ir lietuvių kalboje, bet tai buvo netobulas ir nepilnas vertimas. Dabar "Raistą" išleis dienraštis "Laisvė." Tai bus sutobulintas ir papildytas vertimas.

• "RAISTAS" bus išleistas šį (kovo) mėnesį. Bus didelė knyga, kaina \$1.00. Kas užsisakys "Raistą" išanksto, gaus už 75c. Tai didelė nuolaida. Užsisakykite tuojau ir kartu su užsakymu prisiųskite ir mokesį 75c. Persiuntimo kaštus apmokės "Laisvė."

Nupiginta kaina už 75c "Raistą" galite gauti tik iki 15 d. kovo. Vėliau jo kaina bus \$1.00.

Užsakymus prašome siųsti antrašuojuant:

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

IDEDAME

MASTER-KRAFT OIL BURNERS

I JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTOVĄ

(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmuruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame apmokavimus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

FLUSHING

Russian & Turkish Baths, Inc.

29-31 Morrell Street

Brooklyn, N. Y.

Open Day and Night

Managed by

RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c, day & night, Saturday night 75c

Special Rates per Week

LADIES' DAYS

Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents

GENTS' DAYS

Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VINCAS J. DAUNORA

APTEKORIUS

DAUNORO Cold & Grippe Powders nura-mina karštligę ir galvos skaudėjimą iš-priežasties slogos—šalčio

Gaukite šlaidien, tikėtai 75 centai.

229 BEDFORD AVE.

KAMPAS, NORTH 4725 GATVĖS

BROOKLYN, NEW YORK

Chicagos Žinios

KELYS LAIMEJO NOMINACIJOS Į MAJORUS

Demokratai ir šalininkai Naujosios Dalybos ir prezidento Rooseveltto laimėjo. Į majorus ant demokratų partijos tiketo nominuoti Edward J. Kelly, ir jo šalininkai į miesto viršininkus gavo daugiausia balsų. Reikiama demokratijos šalininkai progresuoja ir žengia pirmyn su Naująja Dalyba.

Neleis Pardavinėti Pieno Popierinėse Bonkose

Sveikatos tarybos miesto advokatas pareiškė federacijai teismui, kad pieno pardavinėti popierinėse bonkose negalima, nes švarumo tokiose bonkose negalima užtikrinti. Ir teismas sveikatos departamentą palaikė. V. K.

VYSKŪPAS B. J. SHEIL PA-LAIKO LAIKRAŠTINIŲ KŲ STREIKĄ

Laikraštinių Gildijos Chicagos skyrius kreipėsi į vyskūpą B. J. Sheil, Hearsoto laikraščiuose einamo streiko klausimu. Vyskūpas B. J. Sheil yra katalikiško jaunimo vadas.

Jis į streikierių bylojimą streiko klausimu atsakė: "Kas tik plačiau studijavo bažnyčios mokymą, tai negali būti pas jį kitokio teisingo supratimo, kaip palaikymas darbininkų teisių."

Toliau vyskūpas nurodė, kad nuo katalikiško jaunimo koki raštai buvo siunčiami į Hearsoto spaudą, tai tas buvo pirma streiko paskelbimo. Kada streikas yra, tai nieko nenori ten siųsti spausdinti.

Sekmadienio susirinkime Laikraštinių Gildijos Chicagos skyrius indosavo, majoro Kelly ir kitų naujosios dalys demokratų kandidatūras. —Gildietis.

Išleistuvės Gerų Draugų

Vasario 25-tą vakarą "Vilnius" svetainėje įvyko drg. Vinco V. ir Onos Vasių išleistuvių pokilis. Daug veikusių darbininkų judėjime draugam išleistuvės surengė 11-to Wardo komunistų kuopa ir Literatūros Draugijos 19-ta kuopa.

šeimininkės-virėjos pagaminė labai gerą vakarienę. Apie 10 val. prisirinko tiek žmonių, kad visiem vietos pritrūko per pirmą svečių prie stalo sodinimą.

Vasari seni chicagiečiai, plačiai žinoma jų veikla darbininkiskame judėjime, tai daug pažįstamų ir judėjimo draugų susijė jiems palinkėti laimingo gyvenimo ant ūkio.

Pokilis buvo rengtas taipgi kiltam tikslui—paramai "Daily Record." Buvo renkamos ir aukos tam tikslui. Aukų surinkta virš \$15. Apie tai bus galima atskirai parašyti.

Vakarui pirmininkavo V. Andrusis. Jis ir Vasyus seniausis "Vilnius" darbininkai. Ne tik darbininkai, bet ir steigėjai.

Drg. V. Andrusis, apibūdinęs Vasių veiklą, pakvietė pakalbėti draugus: Mikulėną, W. Kuką, B. Salaveičiką, F. Stasukėlį, Dr. Graičūną, Matą Solomską, F. Abeką ir ant pabaigos pakvietė pakalbėti pačius draugus Vincą ir Oną Vasius.

Visi kalbėję Vasių išleistuvių proga palietė tai vieną, tai kitą fazę mūsų judėjimo. Draugas Vasyus, senas darbuotojas. Jis stoji į LSS 1909 metais atvykęs iš Lietuvos į Sheboygan, Wis. 1919 metais jis persikėlė gyventi į Chicago ir čia jis stoji su komunistiniu judėjimu ir visą

laiką uoliai ir veikliai dalyvavo komunistiniame judėjime. Visi aukščiau sužymėti kalbėtojai atžymėjo Vasių idealizmą ir jų adresu siuntė daug linkėjimų laimingai gyventi ant ūkio ir toliau darbuotis darbininkų judėjime.

Draugai Vasiai kovo pradžioje išvažiavo gyventi į ūkį, kurį jie turi pirkti su dieveriu ir Vasienės broliu Lowell'ly, Indiana. Reporteris.

Marquette Park

Kovo 12 Minėsime Moterų Tarptautinę Dieną

LLD 146 kp. rengia žaismių vakarą. Bus duodama dovanos prie kiekvieno stalo. Taipgi ir prie įžangos tikėty bus duota gera dovana. Dovanos bus tokios, kokių kitur nesate gavę. Todėl kovo 12 dieną dalyvaukite LLD 146 kuopos parengime ir draugus pavadinkite. Bus gera muzika šokiams, gardūs užkandžiai ir gėrimai visiem iki valiai.

Parengimas įvyks Gričienės svetainėje, 2449 W. 69th St. Pradžiai parengimo 4 val. po pietų. Rengimo Kom.

Bridgeport, Conn.

Bridgeportiečiai Tinkamai Atžymėjo Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuves

Vasario 19 d. Amerikos Lietuvių Kongreso vietinis skyrius surengė gražų atžymėjimą 21 metų sukaktuves Lietuvos nepriklausomybės. Pirmiausia Lietuvių Jaunuolių Choras, vadovaujant P. Bružauskui, sudainavo amerikonišką ir lietuvišką himnus, vėliau dar keletą gražių dainelių, pritaikytų prie šio vakaro, kas publiką tinkamai užganėdino. Už tai reikia pagirti patį chorą ir jo mokytoją.

Gerą prakalbą pasakė J. Gasiūnas, "Tiesos" redaktorius iš Brooklyn, N. Y. Drg. Gasiūnas peržvelgė Lietuvos istoriją nuo tų laikų, kada Lietuva buvo didi ir galinga, iki Liublino unijos; vėliau, kai tapo padalinta tarpe Vokietijos ir Rusijos, kai po karo atgavo savo nepriklausomybę, kai Smetona uždėjo savo priešpauą ant Lietuvos liaudies, kai Lietuvai gresia pavojus prarasti savo nepriklausomybę, kuomet pačioj Lietuvoj žmonės savo valdžią nepasitiki, nes ji nėra žmonių rinkta. O Hitleris tik laukia progos, kad užgniaužti silpnąsias tautas, kartu ir Lietuvą. Kalbėtojas patarė jungtis visiems, visokioms organizacijoms, prie ALK ir reikalauti Lietuvoj grąžinti demokratiją, taipgi ginti jos nepriklausomybę.

Tapo priimta dvi rezoliucijos. Viena anglų kalboj prezidentui Rooseveltui, kad užtarti Lietuvą, atsitikus pavojui, antra prezidentui Smetonai ir Lietuvos valdžiai, kad grąžintų Lietuvai demokratiją ir tt.

Buvo renkama aukos lėšų padengimui. Kas liks nuo lėšų, pasiųst Lietuvos politiniams kaliniams.

Aukavo: V. Navašinskas \$1; J. Balsis ir J. Mockaitis po 50c; po 25c: J. B. Yusaitis, M. Kriščiūnienė, Reedes, Mrs. Reedes, J. Jasevičius, J. Kairys, M. Valatkienė, A. Mureikienė, J. Petrušaitis, Andziulis, M. Arison, K. Ramutis, J. Kitra, D. Kajeckienė, A. Dzigas, O. Griškienė, Andziulienė, J. Radzevičius, Aleksa, J. Skubas, S. Tamošiūnas, O. Pelsikienė ir A. Jocis. Su smulkiosis suaukau-ta \$11.37. Visiems aukavū-

siems pridera širdinga padėka.

Po programos, gražiai pasivaišinę, ramiai išsiskirstė į namus, jausdamiesi, kad gerą darbą atliko. Tad šį kartą vietinis ALK skyrius atliko apskriečio konferencijos tarimą, surengdamas taip šaunų Lietuvos nepriklausomybės minėjimą.

ALK Sk. Koresp.

Rezoliucija Prez. Smetonai ir Lietuvos Valdžiai

Mes lietuviai, minėdami Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktuves, surengtas Amerikos Lietuvių Kongreso vietinio skyriaus, vasario 19, 1939 m., Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos svetainėje, 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn., permatydami Lietuvos nepriklausomybei pavojų iš naziškos Vokietijos ir Lenkijos, reikalaujame:

1) Kad nieko bendro neturėti su hitlerine Vokietija, bet dėtis prie demokratiškų šalių, kurios kovoja prieš fašistinius agresorius.

2) Kad Vilniaus krašto atvadavimo klausimas nebūtų slopinamas, bet dėti pastangas atvadavimui Vilniaus su jo apeliokėmis.

3) Kad būtų suteikta amnestija visiem priešfašistiniam kaliniams, kurie varginami Lietuvos kalėjimuose, ir grąžinti laisvę spaudos, žodžio, susirinkimų, organizacijų.

4) Kad tuojau būtų sudaryta demokratinė liaudies valdžia iš visų partijų atstovų, nes tik tokia vyriausybė turėtų liaudies pritarimą ir geriausią galėtį apginti Lietuvos nepriklausomybę.

Susirinkimo Pirm. M. Arison, Rastininkas J. J. Mockaitis.

Mirė Pirmasis Lietuvos Pasiuntinys Paryžiu

Paryžius, kovo 2. — Pasiuntinys Paryžiu buvęs pirmasis Lietuvos pasiuntinys Paryžiu, poetas Oskaras Milašius, gimes 1877 metais.

Jis buvo baigęs Paryžiaus Universiteto rytinių kalbų skyrių. 1920 m. Milašius buvo Lietuvos atstovybės reikalų vedėjas Francijoj. 1921 m. jis buvo paskirtas Lietuvos atstovu Belgijai, o nuo 1925 m. buvo patarėju Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje.

Atvyksta į New Yorko Ugniagesių Mokyklą

Kaunas. — Kovo 2 d. išvyko į Jungtines Valstijas kapitonas Petrus Škevičius mokytis New Yorko ugniagesių mokykloje.

Mateušas Simonavičius

Gražiai Įrengta Susijimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausios bravorų alus ir elius. Kada būsite Brooklyn, už-eikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vakaro.

426 South 5th Street

Blokas nuo Hewes elevatorio stoties

Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9508

Telefonas: Humboldt 2-7964

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

530 SUMMER AVE., ARTI CHESTER AVE. NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8. Nėra valandų sekmadieniais.

Hillside, N. J.

Is Atsibuvusio 25 Metų Paminėjimo Zėnybinio Gyvenimo Draugų Lazauskų

Jiems bus suruošta "surprize party" 4 d. vasario. Draugai Lazauskai yra "Laisvės" skaitytojai ir darbininkų draugijų nariai.

Parė įvyko pas draugus Kudirkus. Susėdus visiems prie stalo, bevakarienėjant, buvo suteikta visokių komplimentų dėl jubilijantų, palinkėta sulaukti aukšnio jubiliejaus. Laikė kalbų draugas Jurevičius prisiminė, kad norint įgyt daugiau žinojimo, reikalinga turēt gerą spaudą, gerą laikraštį ir buvo įvertinta "Laisvė", kaip vienas iš geriausių bei teisingiausių laikraščių. Tad ir paprašė, kad laike šio vakarėlio nepamirštume savos spaudos.

Didesnes aukas davė: Draugai Lazauskai \$1.00, G. Stasiukaitis \$1, Jurevičiai 75c, Kudirkai 50c, Jankauskienė 50c. Smulkų surinkta 1.25. Viso \$5. G. Kudirka.

PITTSBURGH, PA.

Vasario 19 d. įvyko paminėjimas Lietuvos nepriklausomybės. Žmonių prisirinko apie penki šimtai. Kalbėtojai buvo nuo visų srovių. Bet kai kurie žmonės neužsilaukė gerai, šnekėjosi tarp savęs ir šūkavo, kai J. Baltrušaitis kalbėjo. Tai išties labai peiktina ir negražu. Gi drg. Baltrušaitis palietė daug istorijos dalykų, gerų ir pamokinančių.

Bet Grigaitis savo kalboje nepasitenkino neužgavęs Sovietų Sąjungos — šalies, kuri už Lietuvą visuomet užstoja. Žmonių minia tuomi nepasitenkino. Pasirodo, kad svetainė buvo atėję ir kišėnė. Man ir kitam draugui, einant iš svetainės susigrūdime, ištraukė mažnelę su pinigais. Matote, ir pas lietuvius yra tokių sutvėrimų.

Vasario 28 d. pasimirė Petras Mažeika iš Californijos, Pa. Priklausė prie Ukėsų Klubo Donoroje. Buvo progresyvis tikintis žmogus. Paliko nuliūdime moterį, sūnų ir dukterį. Iš Lietuvos pajėjo nuo Girdiškių. D. P. Lekavičius.

Kur Dabar Randasi Ispanijos Respublikos Laivynas?

Burgos, Ispanija. — Pasak fašistų, tai respublikos karo laivynas iš savo stovyklos Cartagenos uoste "išplaukęs į užsienius."

Gibraltar. — Nieks čia tikrai nežino, kur dabar randasi Ispanijos respublikos karo laivynas. — Jis turi tris šarvuotlaivius,

trylika naikintuvų, septynis submarinus, penkis torped-laivius ir du nedidelius šarvuotus laivukus.

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

PRANEŠIMAI IS KITUR

PRASOME ĮSITĖMYTI!

Visų organizacijų, kurių susirinkimų pascelbinai žemiau paduoti, prasome nepamiršti pasveikinti dienraštyje "Laisvės" Bendrovės suvažiavimą, kuris įvyks 16 d. balandžio-April.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvių Moterų Klubas šaukia susirinkimą trečiadienį, 8 d. kovo, 1320 Medley St., 7 val. vak. Kviesčiame visas lietuves moteris dalyvauti, nes mūsų tikslas yra, kad suvienytų lietuves moteris ir bendrai veikimą vesti Pittsburghe. — Org. (54-56)

ELIZABETH, N. J.

LDS 33 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 8 d., 8 v. v. LDP Klube, 408 Court St. Draugai, malonėkite visi susirinkti laiku, nes bus daug svarbių dalykų apkalbėjimui. — V. K. Sneralis, Sekr. (54-56)

MONTELO, MASS.

Ketvirtadienį, kovo 9 d. Liet. Taut. Namų Svet. įvyks paskaita "Kaip Maitintis, Kad Būti Sveiku." Pradžiai 8 val. vakaro. Kurie jdomauja sveikata, prašome dalyvauti ir išgirsti virš minėtą paskaitą. — A. Sauka. (56-57)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. rengia "Card Party ir Bingo." kovo 10 d., penktadienio vakare, 6:30 val. Lietuvių Svetainėje. Užkvičiame visus dalyvauti. Įžanga 30c. — UMS. (56-58)

Dr. Herman Mendlowitz

33 Metal Praktikos 522 Bedford Avenue

Arti Taylor St., Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS Nuo 1-3 diena ir nuo 7-8 vak.

NEDELDOMIS Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

FLATBUSH OFISAS 2220 Avenue J

Kampus E. 23rd Street

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street Brooklyn, N. Y.

168 GRAND STREET Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 8-7179

Tel. Triangle 5-3622

Telephone: EVergreen 8-9770

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius

Išbalzamuoją ir laiduoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilis ir karietas vestelionams, krikščionims ir pasivažinėjimams.

231 BEDFORD AVENUE Brooklyn, N. Y.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalingi esant ir padidinti tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atnaujinu įvaizdžius epilvoim.

JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line

BROOKLYN, N. Y. Tel.: Glenmore 5-6191

CHARLES UP-TO-DATE

BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas

Geral Patyrę Barberial Prielankus Patarnavimas

306 Union Avenue Brooklyn, N. Y.

Tarp Ten Eyck ir Manjor Sts.

Svarbi Knygutė Su Patarimais Kaip Patapti Piliečiu

Anglų kalboje yra išleista labai svarbi knygutė su nurodymais, kas reikalinga žinot, norint patapti Jungtinių Valstijų piliečiu.

Duodama paaiškinimai, kaip gali patapti piliečiais tie, kurie yra atvykę į šią šalį dar prieš 1922 metus ir neat-simina laivo vardo, atvykimo dienos ir kitų reikalingų informacijų.

Duodama paaiškinimai, kaip yra su pilietyste, kada apsisveda ne pilietis vyras su piliete moteriške arba pilietė moteriške su nepiliečiu vyru.

Informacijos, ką reikia daryti, kada pameta ar kokiū nors būdu sunaikina pirmas ar antras popieras. Nurodoma, kur ir kaip kreiptis gavimui naujų pilietybės popierių bei liudijimų.

Brošiura Yra Anglų Kalboje Užvardinta

HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES

Ją išleido Foreign Language Information Service, Inc.

JĄ GALITE GAUTI IS "LAISVES"

Knygutė 64 puslapių, kainą 25c.

Mokėstį galite prisiųsti 3c a. u. 5c U. S. A. pašto ženkleliai-stamps.

"LAISVĖ", 427 LORIMER ST., BROOKLYN, N. Y.

VISIEM MŪSŲ RĖMĖJAM

Mes dabar esame prisirengę patarnauti jums naujais

Pavasariniais Drabužiais

Vyrams ir Jauniems Vyrams

PALTAI-TOPCOATS

Sekamų dirbinių: Camel's Hair, Harris Tweeds, Herringbone, Covert Clothes ir Worsted, visi naujausiose madose.

Vyram ir Jauniem Vyram Singtai

yra padaryti Double Breasted, 2 ar 3 guzikais Single Breasted, Sportiško ar paprasto stiliaus, Tweeds, Worsted ir Cheviots, pasiūti dėl jū atidžiai prižiūrint.

Atlankykite mūsų krautuvę ir pasinaudokite puikiu mūsų atidumu ir pagarba jums, taipgi geriausia verte už savo pinigų.

HENRY NARINS SONS, Inc.

670 Grand St. Cor. Manhattan Ave.

Brooklyn, N. Y. Est. since 1889

MANUFACTURERS OF FINE CLOTHES

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raišin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls. Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informaciją apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Stanislavskio Vakarais Jau Čia

Lietuvių Liaudies Teatro kruopščiai ruošiamas vakaras paminėjimui K. Stanislavskio įvyks sekmadienį, kovo 12 d., L. A. P. Klubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Darys atdaros 6 val., pradžia vaidinimo lygiai 7 val. **Nesivėluokite.**

Vaidinime dalyvauja N. Pakalniškis, M. Paukštienė, A. Pakalniškienė, A. Šervietytė, A. Raminienė, J. Kačergius, D. Veličkienė, J. Valentis. Kaip matot, tai visi veteranai ir nauji aktoriai dalyvauja vaidinime. Jų tarpe yra ir profesionalų.

Paskaitą duos vaidybos mokytojas ir režisierius Jonas Valentis. Visi kviečiami dalyvauti, vietiniai ir apylinkės lietuviai.

Lietuvių Liaudies Teatro Komitetas.

Motery Vakare Parėmė Ispanijos Vaikus

Kovo 5-tos vakarą, "Laisvės" salėje, Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas suruošė bankietį paminėtį Tarptautinę Moterų Dieną, kad ta proga peržvelgtų svarbiuosius moterų reikalus ir sykiu paremtų Ispanijos našlaičius. Šį mūsų žygį parėmė gražus būrelis brooklyniečių savo atsilankymu ir aukomis, suaukojo \$28.70 pinigais, taipgi keletą šeimų paukojo maisto.

Vakaro programoj labai įspūdingą kalbą pasakė viešnia iš Newarko, draugė M. Ražanskienė, kovose už demokratiją Ispanijoje kritusio didvyrio Bernardo Ražansko motina, kviesdama visus stoti aktyvėn veiklon užpildyti šimtų kritusių kovotojų vietas. Ne tik motinoms, bet veik kiekvienam dalyvavusių perveidus riedėjo ašaros. Kovingai didvyrio motinai M. Ražanskienė nuo klubiečių įteikta gyvų gėlių buketas išreiškimui pagarbos ir užuojautos.

Kalbų programą pajavirino maža mergaitė Lilija Lazauskaitė eilėmis, taipgi jaunuolė Lilija Milčiūtė, gabi B. L. Salinaitės mokinė, paskambino porą gabalų piano solo. Trumpas kalbas klubo ir abelnais moterų reikalais pasakė O. Depsienė, S. Petkienė, E. Jeskevičiūtė, J. Stankaitienė, J. Bondžinskaitė.

Aukojo Ispanijos vaikams po \$1: K. Solomskienė, J. Ažys, E. Simonavičienė, E. Andriuskevičienė, G. Wareson, J. Mickūnas, Lillian Milčiūtė, A. Matus, Šveždai, Sasna. Po 50c: M. Ražanskienė, K. Petrikenė, E. Jeskevičiūtė, A. Kalakauskienė, O. Lapata, Marčiukienė, V. Paukštys, Bondžinskaitė, Zablackas, Valilionienė, Baltulionitė, Blažaitienė, Biliauskienė, Menkelionienė, Papienė, Levaniene, Klimas, Reinhardtienė, Adomaitienė, Šinkevičienė, Grabauskas, Kovas, Zablackienė, Gužas, A. Gugis, Šaukaitienė, Višniauskas. Banaitienė 35c, Lazauskienė 30c. Po 25c: Velička, Vižlanskienė, Reinhardtis, Šukaitis, Žiurauskas, Bushon, Menkelionas, Jezevičia, Šibeikienė, Vižlanskis. Dobiliene 20c. Viso su smulkesnėmis aukomis \$28.70.

Visiem dalyviams ačiū už paramą Ispanijos vaikams. **Narė.**

Amerikos Lietuvių Kongresas Brooklyno Skyrius

BLOFERIAI, KURIE VIESAI TOKIAIS PERSISTATO

Pereitos savaitės "Naujoji Gadyne" save ramindama nuodotai džiūgauti, būk jaunasis Michelsonas ir Kuodis Centro Biurui privirę košės. Kaip? Ogi pasiūlymu socialistams ir komunistams sueit pasitarimui juodu ant balto pripažinti, kad tarpe socialistų ir komunistų ALK Brooklyno Skyrių nėra santaikos. O tai reiškia, kad nei tokio daikto, kaip ALK Brooklyno Skyrius, nesa.

Patenkinimui savęs, "Naujoji Gadyne" gali paskelbt, kad nei tokių esybių, kaip Michelsonas ir Kuodis, ant svieto nėra. Bet dėl tokio paskelbimo niekam nei šilta nei šalta.

Kad tarpe socialistų ir komunistų Brooklyne santaikos nėra, tai svietas žino nuo pat pastarosios Brooklyno Skyriaus konferencijos, iš kurios socialistai pabėgo. Apie tai žinių buvo ir yra ir "Naujojo Gadyne", ir "Laisvėje", ir "Keleivij", ir "Naujienose." Bet sulgy "Naujosios Gadyne", tai Michelsonas su Kuodžiu vistic turėje to nepripažint. Kitaip sakant, "N. G." redaktorius Michelsono ir Kuodžio rolę blofintų, blofintų, blofintų; meluotų, meluotų, meluotų; esantį stengtųsi padaryt nesančių, nesantį—esančių. Jis taip ir daro, ir tai yra jo laikraščio egzistencijos pagrindas. Jis pastarojo Brooklyno Skyriaus konferencijos didžiuliai bandė užkurt savo valią, priešsvietinę rezoliuciją; o kai konferencijos didžiulia balsavo

prieš jo rezoliuciją, tai jis pareiškė, jog tai esanti ne demokratija, bet diktatūra. Dėl to iš konferencijos jis pabėgo, o per savo laikraščio paskelbė, būk komunistai konferenciją suardė. Ir iki šiol jis laikosi tos pačios taisyklės: blofint, blofint, blofint; meluot, meluot, meluot,—o visgi gal kas nors kur nors pripilps!

Iki šiol mes žinojom, kad bloferių ir melagių sviete neturksta; bet nežinojom tokios rūšies bloferių ir melagių, kurie save tokiais viešai persistato!

"Tik Komunistų Kongresas"

"Naujoji Gadyne" ALK Brooklyno Skyrių vadina tik komunistų kongresu, nes ten kitokių jau nelikę. Tuomi "Naujoji Gadyne" parodo pirštą į Martyno Luterio Draugiją, į Piličių Klubą ir į Kriaucių Lokalą kaip į komunistus.

Už priskaitymą šių didžiųjų organizacijų komunistams pastarieji galėtų jai tik padėkavot. Bet manau, kad niekas kitas neblofins, jog tos organizacijos yra komunistinės organizacijomis, nes jas sudaro visokių pažiūrų žmonės. Bet daleiskim, kad ALK Brooklyno Skyrių ir nebūtų jokiu kitokiu organizacija, kaip tik komunistinė. Ar tai dėl to komunistai neturėtų teisės prie ALK priklausyti ir vadintis jo skyriumi? Žinoma, kad galėtų! Socialistų pabėgimas ALK Brooklyno Skyriaus vardo pakeist negalima!

Vakarienaukit su Aidiečiais

Šį šeštadienį, kovo 11 d., 7 val. vakaro, Piličių Klubo, įvyks Aido Choro rengiamas vakariene.

Kas norite su aidiečiais vakarieniauti ir po to smagiai pasisotkti ir tuo pačiu kartu paremti aidiečių finansinai, prašome pasilaikyti viršminėtą vakarą laisvu, kad galėtumėt bendrai su aidiečiais pasilinksmit.

ALDONA KLIMAITE Dainuos Aido Choro Bankietę

Programoje dalyvaus d. A. Klimaitė ir pats Aido Choras. Po vakarienos tęsis šokiai iki vėlomos prie smagios Geo. Kazakevičiaus orkestrės.

Prašome visus Aido Choro patriotus-rėmėjus iš Brooklyno ir jo plačios apylinkės skaitlingai atsilankyti.

Vakarienos Komisija.

Minėjimas Moterų Dienos Maspeth'e

Šį vakarą, kovo 8 d., Lito-ratūros Draugijos 138-ta kuopa, bendrai su lenkais ir rusais, minės Moterų Dieną.

Kalbėtojais bus: D. M. Solomskas, nuo lietuvių; Radvonskis, nuo lenkų; ir Rose Shechter, anglų kalboje.

Visa tai įvyks Jablonskio svetainėje, 60-42 Perry Ave., Maspeth'e, 7:30 valandą vakare.

Prašome Maspeth'o ir apylinkės draugus ir drauges atsilankyti ir kartu apvairščioti Tarptautinę Moterų Dieną. **Narė.**

PATAISA

"Laisvės" numerį 52-me tilpusioj padėkoj lietuvių komunistų bankieto darbininkams kažin kaip buvo praleista darbininkas A. Balčiūnas ir programos dalyviai A. Velička ir P. Grabauskas. Atsiprašome.

L. K. B-to Komisija.

Kanadiečiui Janauskui Rengiamos Prakalbos

Svarbios prakalbos įvyks pirmadienį, kovo 13, 7:30 vakaro, "Laisvės" svetainėje, Brooklyne. Kalbės draugas Z. Janauskas, "Liaudies Balsas," Kanados lietuvių leidžiamos savaitraščio, gaspadorius. Bus labai svarbu išgirsti apie Kanados lietuvių gyvenimą. Ten yra nemažai iš Lietuvos atvažiauvusių jaunimo. Jis taip pat supažindins su lietuvių spauda ir kokią rolę ji lošia. Todėl skaitlingai dalyvaukim tose prakalbose ir padarykim jas sekmingomis. **Komisija.**

Tarp Lietuvių

Draugai K. I. Levanai gavo žinią, kad Binghamtone miręs d. Levanienės pusbrolis. Žinia atėjo suvėluotai, tad nespėjo nuvykt nei į laidotuves.

PARDAVIMAI

Parsiūdoda Grosenė ir pieninių produktų krautuė. Isteigta su virš 10 metų, lietuvių sekcijoj. Gera progą padaryt pragyvenimą. Priešastis pardavimo yra ta, kad savininkas nesveikuoja. Kalna priedama. Prašome rašyti arba telefonuoti. Nuo 9:30 val. ryto iki 5:30 v. vak. Keystone Business Exchange, 614 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 7-3095. Vakarašis saukite President 2-1530. (53-55)

SUSIRINKIMAI MASPETH, N. Y.

ALDLD 138 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, kovo 9 d. Zabielskio Svet., 8 val. vakare. Visi nariai dalyvaukite. — Sekr. (56-57)

C. BROOKLYN, N. Y.

LDS 46 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 8 d., 7:30 v. v., 79 Hudson Ave. Visi nariai būkite laiku, ypatingai būkite tie, kurių duoklės jau išsibaigia, reikės mokėti. — Valdyba. (54-56)

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA BAR ir GRILL

Gaminam Valgius Amerikoniško ir Lietuviško Stiliaus. Čia taip pat galima gauti Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynu ir gero alaus.

Joseph Zeidat

411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

PIUS W. SHALINS (Salinskas)

Unlicensed Undertaker

Vestie E. Davis, Mgr.

Puikiai įrūsta Lietuvių

LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

84-02 Jamaica Ave.

Woodhaven, L. I., N. Y.

Kurie nenorite šermentis laikyt namuose, laikykite šioje šermentinėje. Šermentimis parūpiname Williamsburghe arba bile dalyje New Yorko ir Brooklyno apylinkėse. Mūsų patarnavimai šermentin ir laidotuvių yra patenkinti visi, kurie tik davė mums progos patarnauti. Tel. Virginia 7-4499

Naudojamas visame pasaulyje nuo 1867 metu

Paskelbimas Mūsų Iškilmingo Atidarymo Naujai Įrengto DEXTER PARK RESTAURANT & BAR

Dabar išduodame parką pilniam ir kitiem poiliam. Tinkamam pažnioniui, geram pasirinkimui gėrimų ir maisto už prieinamas kainas, užleikite pas Frank Fischetti's Dexter Park Restaurant & Bar LUNCHEON - DINNERS - COCKTAILS

Labai tinkama vieta vestuvėm, bankietam ir įvairiems poiliam. Po išpažintiniam pusryčių poiliam laike gavenios specialios aptarnaujam iki 200 svečių.

Elderts Lane, BMT Sta. 7411 Jamaica Ave. Woodhaven, L. I.

Nepaprastas Pasiūlymas

ELGIN 75-ta SUKAKTIS

Pilna Kaina \$24.75

DABAR

Tik Apribotam Laikui

\$19.75

ROBERT LIPTON

Jeweler—Laikrodžiai—Brangakmeniai

701 GRAND ST., art. Graham Ave. BROOKLYN

Isteigta 1892.

Tel. Stagg 2-2173

Mažas primokėjimas palaikys bile daiktą iki atsilmsite.

Kita Krautuvė Randasi Plainfield, N. J., po antrašu: 206 WEST FRONT STREET

NOTARY PUBLIC

Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

GRAND CHAIR CORP.

A. PETRAITIS

409 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Mes išdirbame puikiausius virtuvės rakandus (Kitchen Sets), ir parduodame dirbtuvės kainomis. Mes taipgi atnaujiname miegamųjų kambarių, valgomųjų kambarių ir virtuvų rakandus taip, kad atrodo, kaip nauji. Pasiimam pataisyti ir pristatome pataisytus. Senus setus apmainom ant naujų su mažais priedais.

Kitchen Sets

Tel. Evergreen 7-8451

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪSIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršieną; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieneškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.